

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร

นางสาวสายชล จันทะเนตร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

The Effects of Using a Guidance Activities Package to Enhance
Problem Solving Skill of Mathayom Suksa II Students of
Kankheha Thasai School in Bangkok Metropolis

Miss Saichon Chanthanet

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling
School of Educational Studies

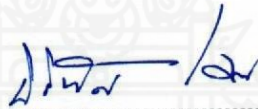
Sukhothai Thammathirat Open University

2018

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา
ด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะ
ท่าทราย กรุงเทพมหานคร
ชื่อและนามสกุล นางสาวสายชล จันทร์เนตร
แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร

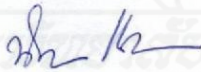
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2562

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

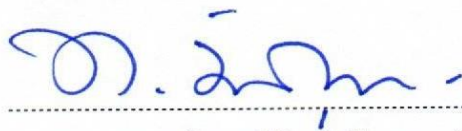
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินาถ แสนสา)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา
ด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย
กรุงเทพมหานคร

ผู้ศึกษา นางสาวสายชล จันทะเนตร **รหัสนักศึกษา** 2602800589 **ปริญญา** ศีษศาสตรมหาบัณฑิต
(การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิวัฒน์ เมฆขจร
ปีการศึกษา 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบทักษะการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนของ
นักเรียน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และ (2) เปรียบเทียบทักษะการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน
ของนักเรียนระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ใน 1
ห้องเรียนของโรงเรียนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่ง
ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะ
การแก้ปัญหาด้านการเรียน จำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง และ (2) แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการ
เรียน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) หลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการ
แก้ปัญหาด้านการเรียน นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการ
เรียน เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ระยะหลังการทดลองกับระยะ
ติดตามผลไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว ทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน มัธยมศึกษา

Independent Study title: The Effects of Using a Guidance Activities Package to Enhance Problem Solving Skill of Mathayom Suksa II Students of Kankheha Thasai School in Bangkok Metropolis

Author: Miss Saichon Chanthanet; **ID:** 2602800589;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Independent Study advisor: Dr. Nitipat Mekkhachorn, Associate Professor;

Academic year: 2018

Abstract

The purposes of this research were (1) to compare the levels of learning problem solving skill of students before and after using a guidance activity package; and (2) to compare the levels of learning problem solving skill of students at the completion of the experiment and during the follow-up period.

The research sample consisted of 30 Mathayom Suksa II students in an intact classroom of Kankheha Thasai School, Lak Si district, Bangkok Metropolis during the first semester of the academic year 2019, obtained by cluster sampling. The employed research instruments were (1) a guidance activities package to enhance learning problem solving skill consisting of 8 guidance activities each of which lasted for 1 hour; and (2) a scale to assess learning problem solving skill, with reliability coefficient of .93. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The results of the research revealed that (1) after the experiment with using the guidance activities to enhance learning problem solving skill, the post-experiment learning problem solving skill level of the students was significantly higher than its pre-experiment counterpart level at the .05 level of statistical significance; and (2) no significant difference was found between the students' post-experiment learning problem solving skill level and its counterpart level at the four-week period after the experiment.

Keywords: Guidance activities package, Learning problem solving skill, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากคณาจารย์ แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร และรองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา ที่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเสนอแนวคิดและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์คนางค์ เรืองสวัสดิ์ อาจารย์พรฤดี ครูหงษ์สา และอาจารย์อรนุช กาญจนปกรณ์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือและข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร ที่ได้กรุณาให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในโรงเรียนและให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา เพื่อนักศึกษาปริญญาโททุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดการศึกษา ขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทรายทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจ ความห่วงใยและให้การสนับสนุนตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกและบูชาพระคุณแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และให้การอบรมสั่งสอนแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

สายชล จันทะเนตร

ตุลาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน.....	9
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว.....	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
รูปแบบการวิจัย.....	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการ.....	31
เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	43
สรุปผลการวิจัย.....	43
อภิปรายผล.....	45
ข้อเสนอแนะ.....	48
บรรณานุกรม.....	49
ภาคผนวก.....	55
ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
ข แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน.....	58
ค ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของแบบวัด.....	63
ง ผลการวิเคราะห์การหาค่าความเที่ยง และค่าอำนาจจำแนก ของแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน.....	66
จ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน.....	68
ฉ ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้อง ของชุดกิจกรรมแนะแนว.....	100
ช คะแนนทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อน - หลัง และระยะติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว.....	120
ประวัติผู้ศึกษา.....	126

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงตัวอย่างแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน.....	33
ตารางที่ 3.2 แสดงตัวอย่างชุดกิจกรรมเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน.....	35
ตารางที่ 3.3 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	38
ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-Dependent) ของคะแนนทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่าง ก่อนและหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา ด้านการเรียน.....	41
ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน กลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน.....	41

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.1 แสดงวงจรกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์.....	26

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคมในยุคปัจจุบัน ทำให้การจัดการเรียนการสอนต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เด็กในยุคปัจจุบันจะต้องมีความรอบรู้ และก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น สภาพสังคมในปัจจุบันเป็นแรงเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมทางการเรียนที่เปลี่ยนไป ซึ่งพนม เกตุมาน (2550) ได้กล่าวถึง ปัญหาของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาไว้ว่า ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนเกิดจาก ขาดแรงจูงใจ เรียนไม่รู้เรื่อง ติดเกม ติดเพื่อน สมาธิสั้น เครียด ซึมเศร้า ไม่ยอมไปโรงเรียน ฯลฯ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้เกิดพฤติกรรมทางการเรียนที่ไม่พึงประสงค์ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และเป็นปัจจัยให้นักเรียนไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียน ปัจจุบันมีเหตุการณ์หลายเหตุการณ์ที่สะท้อนให้เห็นว่า เด็กไทยจำนวนมากขาดทักษะการแก้ปัญหา อาทิ เด็กวัยรุ่นผิดหวังในความรักหรือเรื่องเรียนหาทางออกโดยการฆ่าตัวตาย กรมสุขภาพจิตได้อธิบายสาเหตุการฆ่าตัวตายว่า เกิดจากอาการซึมเศร้าซึ่งมาจากความวิตกกังวล และไม่สามารถจัดการกับปัญหาตนเองได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550) ปัญหาเหล่านี้เกิดจากการขาดทักษะที่จำเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ได้แก่ การเผชิญปัญหา การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา

สำหรับการคิดแก้ปัญหา สุวิทย์ มูลคำ (2551, น. 16) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นทักษะที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องเจอกับปัญหาอยู่ตลอด ทักษะการคิดแก้ปัญหาไม่ใช่เพียงแต่การรู้จักคิดหรือเป็นทักษะที่มุ่งพัฒนาสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่เป็นทักษะที่สามารถพัฒนาทัศนคติ วิธีคิด ค่านิยม ความรู้ ความเข้าใจในสถานการณ์ของสังคมได้อีกด้วย ซึ่งในระบบการศึกษาจะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนา และฝึกเยาวชนให้มีโอกาสฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาให้มากขึ้น ดังที่ สุนทร ลินธพานนท์, วรรัตน์ วรรณเลิศลักษณ์, และพรณี ลินธพานนท์ (2555, น. 137) ได้ให้ความเห็นว่า การคิดแก้ปัญหาของบุคคลในแต่ละช่วงวัย มีพัฒนาการมากขึ้น จะต้องอาศัยสติปัญญา และความคิด ตลอดจนประสบการณ์เดิมจากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม มาเป็นพื้นฐานในกระบวนการคิดแก้ปัญหา ให้บรรลุตามจุดหมายที่ต้องการ ผู้ที่มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม ย่อมสามารถดำเนินชีวิตไปตามจุดหมายปลายทางอย่างถูกต้อง อีกทั้งยังเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับของสังคม และเมื่อมีโอกาสได้เป็นผู้นำกลุ่ม หรือเป็นผู้ประสานการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาของส่วนรวมก็ย่อมบังเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมี

ประสิทธิภาพ ครูจึงต้องให้ความสำคัญและฝึกนักเรียนให้เป็นผู้ที่รู้จักคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และสร้างสรรค์ และจากผลวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหา นุศรา หมัดอะต้ำ (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และความคงทนในการคิดแก้ปัญหาที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีความคงทนในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ปัจจัยที่สำคัญ ที่ทำให้การพัฒนานักเรียนมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพก็คือการพัฒนาให้มีสื่อเครื่องมือที่สามารถพัฒนานักเรียนด้านต่างๆ ได้ และให้ความสำคัญต่อระบบการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ในปัจจุบันมีการพัฒนาสื่อการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทางด้านความคิด ทักษะการแก้ปัญหา เกิดขึ้นมากมาย เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทางด้านทักษะการแก้ปัญหา เพราะ การสอนให้นักเรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญใน การจัดการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกำหนดให้สถานศึกษาจัดระบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจมุ่งเน้นการฝึกทักษะและกระบวนการคิด การจัดการ และมีความสามารถในการรู้จักเผชิญปัญหาและการประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาได้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ได้ ฝึกเรียนรู้จากกการปฏิบัติและให้ผู้เรียนสามารถ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการเรียนรู้ได้ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ มีความรู้ที่เป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

ความสำคัญของการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหายังสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่กำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพื่อให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบ วินัย มีค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะและมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

การให้ความสำคัญกับการศึกษานับว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนามนุษย์ เพราะปัญหาหลักของการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันคือคุณภาพการศึกษาที่พบว่าผู้เรียนยังไม่ผ่านเกณฑ์ และมีลำดับที่ต่ำ เมื่อเทียบกับ ประเทศอื่นๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงคุณภาพของการศึกษาและคุณภาพของเด็กไทย ฉะนั้นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของ หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างแท้จริง โดยการจัดวิธีการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กระบวนการการแก้ปัญหา มีทักษะในการเผชิญปัญหา การตัดสินใจในการแก้ปัญหา อธิบายและมีความเข้าใจกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ (วิทยากร เชียงกุล, 2562)

จากประสบการณ์การเป็นครูที่ปรึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย สำนักงานเขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ มีระดับผลการเรียนอยู่ในระดับอ่อนไปถึงปานกลาง และนักเรียนยังขาดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ซึ่งส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ นักเรียนมักหยุดเรียนกลางคัน ขาดเรียนติดต่อกันหลายวัน ไม่สนใจเรียน ขาดแรงจูงใจในการเรียน ไม่มีเป้าหมายในการเรียน มาโรงเรียนสาย ติดโทรศัพท์ ติดเกม ติดเพื่อนต่างสถาบัน ไม่นำอุปกรณ์การเรียนมาโรงเรียน ไม่ส่งงานตามกำหนด นำงานวิชาอื่นมาทำสมาธิสั้น เมื่อถูกคุณครูว่ากล่าวตักเตือน นักเรียนไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง และยังเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหากับการเรียนอยู่เสมอ

กิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้ครูผู้สอนรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวมาใช้ในการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ซึ่ง สำราญ วงศ์ขวัญ (2558, น. 34) ได้กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประกอบ เช่น นิทาน เกม เพลง บทบาทสมมติ เอกสารที่บันทึกรายละเอียดของกิจกรรม รูปภาพใบความรู้ วีดิทัศน์ แดบบันทึกเสียง แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนที่สอดคล้องกับวิชาและหน่วยงานการสอน เพื่อช่วยให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายและเพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ อรรวรรณ ศรีไสยเพชร (2557, น. 36) ได้กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว คือ เครื่องมือที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายๆกิจกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเรื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมลฤดี แพทย์ปฐม (2558, น. 66) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามารถในการบริหารเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จากการศึกษา พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการบริหารเวลาสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการบริหารเวลาในระยะติดตามผลสูงกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวีร์ นงนุช (2552, น. 76) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาการเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาและผู้เรียนควรจะได้รับเสริมสร้างในแนวทางที่ถูกต้องเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนในทุกช่วงวัยของการศึกษา ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบโดยมุ่งเน้นเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและเป็นพื้นฐานทางด้านการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านอื่นๆ ต่อไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางไปสู่การเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านอื่นๆ และเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

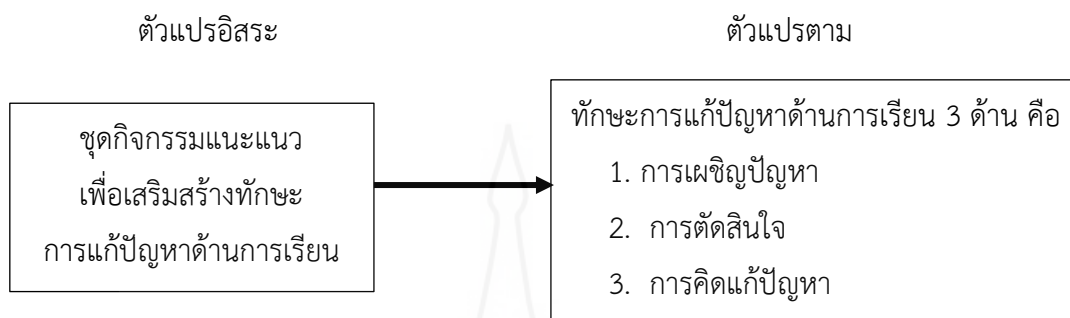
2.1 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

2.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการแก้ปัญหา แล้วนำมาบูรณาการกับ การพัฒนาแบบวัด ทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน สามารถสรุปหลักการแก้ปัญหาได้ 3 ด้าน เพื่อให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงวัยที่จำเป็นต้องใช้ทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ประกอบด้วย การเผชิญปัญหา การตัดสินใจ และการคิดแก้ปัญหา ซึ่งในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา

ด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้คือ ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

- 4.1 นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
- 4.2 นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนระยะหลังการทดลองไม่แตกต่างกับระยะติดตามผล

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 64 คน จัดชั้นเรียนโดยการคละความสามารถ

5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

5.2 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest–Posttest Design)

5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

5.3.1 *ตัวแปรอิสระ* ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา ด้านการเรียน

5.3.2 *ตัวแปรตาม* ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหาการเรียน 3 ด้าน ได้แก่ การเผชิญปัญหา การตัดสินใจ การคิดแก้ปัญหา

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 *ทักษะการแก้ปัญหาการเรียน* หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรับรู้ตัวเองในการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ ทางการเรียนและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และสามารถจัดปัญหานั้นหมดไป โดยอาศัยสถานการณ์และแนวทางดังต่อไปนี้ คือ การเผชิญปัญหา การตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา

6.1.1 *การเผชิญปัญหา* หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาทางด้านการเรียนที่เกิดขึ้น ได้แก่ การไม่ทอดทิ้งกับงาน การปรับเปลี่ยนทัศนคติและความต้องการของตนเองใหม่ การพยายามทำงานให้สำเร็จ การหาวิธีการผ่านคลายปัญหา

6.1.2 *การตัดสินใจ* หมายถึง ความสามารถในการเลือกและตัดสินใจในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาทางการเรียน

6.1.3 *การคิดแก้ปัญหา* หมายถึง ความสามารถในการระบุนการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้น การหาสาเหตุของปัญหา วิธีการในการแก้ไขปัญหาทางการเรียน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการเรียน

6.2 *ชุดกิจกรรมแนะแนว* หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรม จำนวน 8 แผนกิจกรรม เวลาในการจัดกิจกรรม ครั้งละ 1 ชั่วโมง จำนวน 8 ครั้ง โดยใช้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนะแนวของลัดเนอร์และแนตเลอร์ มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 2) ชั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ 3) สรุปสาระสู่ชีวิต 4) คิดและนำไปปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้วิธีการคิดวิเคราะห์ปัญหา และแก้ปัญหา

6.3 *นักเรียน* หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้รับการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

7.2 นักเรียนที่ได้เรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาดีขึ้นหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม

7.3 ได้แนวทางในการสร้างนวัตกรรมทางการแนะแนวและเป็นแนวทางในของการศึกษาวิจัยและพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาในด้านต่างๆ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นเรียนอื่นๆ ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาวรรณกรรมและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน
 - 1.1 ความหมายของทักษะการแก้ปัญหา
 - 1.2 ความสำคัญของการแก้ปัญหา
 - 1.3 องค์ประกอบของการแก้ปัญหา
 - 1.4 ประเภทของปัญหา
 - 1.5 ขั้นตอนการแก้ปัญหา
 - 1.6 ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา
 - 1.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการแก้ปัญหา
 - 1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการแก้ปัญหา
 - 1.8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 1.8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.3 ความสำคัญของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.4 ขอบข่ายการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.5 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.6 แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.7 การประเมินกิจกรรมแนะแนว
 - 2.8 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว
 - 2.9 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.10 ประโยชน์ของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

1.1 ความหมายของทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของทักษะการแก้ปัญหาไว้หลายท่าน ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกัน ดังต่อไปนี้

ไวท์ทิงค์ และวิลเลียม (Witting and William, 1992 อ้างถึงใน อรวรรณ ศรีไสยเพชร, 2557, น. 10) ได้ให้นิยามไว้ว่า การแก้ปัญหา หมายถึง การใช้กระบวนการทางการคิดเพื่อที่จะเอาชนะอุปสรรคและทำงานไปอย่างมีเป้าหมาย

วิไลวรรณ อนันต๊ะ (2554, น. 13) กล่าวว่า การแก้ปัญหา คือการพยายามคลี่คลายปัญหาและหาวิธีการในการจัดสิ่งที่เป็นปัญหาให้หมดไปอย่างเป็นขั้นตอน โดยอาศัยประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมทั้งทางตรงและทางอ้อมของบุคคลนั้นๆ รวมทั้งพิจารณาสิ่งที่เป็นปัญหาที่คอยก่อกวนบุคคลนั้นอย่างเป็นขั้นตอน

อรวรรณ ศรีไสยเพชร (2557, น. 11) ได้กล่าวว่า ทักษะการแก้ปัญหา คือ กระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน โดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจของบุคคลมาใช้ในการแก้ปัญหา

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551, น. 153) ได้ให้ความหมายของทักษะการแก้ปัญหาไว้ว่า หมายถึง การคิดพิจารณาวิเคราะห์สิ่งต่างๆ ที่เป็นประเด็นสำคัญของเรื่อง ที่คอยก่อกวน สร้างความวิตกกังวลและสร้างความยุ่งยากสับสน พยายามหาทางคลี่คลายสิ่งนั้น ให้หมดไปอย่างมีขั้นตอน

ทิพย์วัลย์ สีจันทร์ และคณะ (2549, น. 183) ได้กล่าวไว้ว่า การคิดแก้ปัญหาเป็นส่วนหนึ่งของการคิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย ปัญหาบางปัญหาอาจมีวิธีแก้ไขได้หลายวิธี จึงต้องทำการตัดสินใจเพื่อเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2555, น. 138) สรุปการแก้ปัญหาไว้ว่า หมายถึง การนำประสบการณ์เดิมที่เกิดจากการเรียนรู้มาเป็นพื้นฐานการแก้ปัญหาในสถานการณ์หรือปัญหาใหม่ โดยมีขั้นตอนหรือกระบวนการในการแก้ปัญหาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

กาเย่ (Gagne', 1970 อ้างถึงใน สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2555, น. 138) ได้อธิบายไว้ว่า การคิดแก้ปัญหาเป็นรูปแบบการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ประเภทหลักการที่มีความเกี่ยวข้องกันตั้งแต่สองประเภทขึ้นไป และใช้หลักการนั้นมาผสมผสานกันจนเป็นความสามารถชนิดใหม่ที่เรียกว่าความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหา ต้องอาศัยการเรียนรู้ประเภทความคิดรวบยอดเป็นพื้นฐานของการเรียน

กูด (Good, 1973 อ้างถึงใน สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2555, น. 138) ได้อธิบายว่าการแก้ปัญหาเป็นแบบแผนหรือวิธีการที่อยู่ในสถานะที่ยุ่งยากลำบาก ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัญหา มีการ

ตั้งสมมติฐานและตรวจสอบสมมติฐาน ภายใต้การควบคุมมีการเก็บข้อมูลจากการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์นั้นว่าจริงหรือไม่

ตัวนริสา ตัวนสุหลง (2552, น. 46) ได้อธิบายความหมายของการแก้ปัญหาไว้ว่า หมายถึง การใช้กระบวนการทางสมองแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอนนำมาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้ โดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้ เจตคติ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิววิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม และเตรียมความพร้อมที่จะแก้ปัญหาใหม่

ครูลิก และรูดนิค (Krulik and Rudnick, 1993 อ้างถึงใน วิไลวรรณ อนันตะ, 2554, น. 11) อธิบายว่า การแก้ปัญหา เป็นกระบวนการที่เริ่มเมื่อเผชิญปัญหาและจบลงเมื่อได้คำตอบ ผู้แก้ปัญหาจะต้องใช้ทักษะความรู้ ความเข้าใจ และสังเคราะห์สิ่งที่ตนได้เรียนรู้นำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ทักษะการแก้ปัญหา คือ กระบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน โดยอาศัย ความรู้ ประสบการณ์ ที่มีอยู่เดิมมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม และ เตรียมความพร้อมที่จะแก้ปัญหาใหม่ๆที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรับรู้ตัวเองในการแก้ไขปัญหตามสถานการณ์ต่างๆ ทางการเรียนรู้และหาแนวทางการแก้ไขปัญหให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และสามารถจัดปัญหานั้นหมดไป

1.2 ความสำคัญของการแก้ปัญหา

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการแก้ปัญหา ดังนี้

อรรวรรณ ศรีไสยเพชร (2557, น. 12) สรุปว่า การแก้ปัญหามีความสำคัญกับการดำเนินชีวิต บุคคลที่มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา รู้จักและทำความเข้าใจปัญหาและสามารถแก้ปัญหาได้ดี เกิดจากการที่บุคคลนั้นมีความเข้าใจและเรียนรู้จากปัญหาสามารถคิดเป็นและแก้ปัญหาเป็น ก็จะเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิต

ลิขิต พวงประโคน (2552, น. 72) กล่าวสรุปว่า การแก้ปัญหามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนจะต้องจัดให้เหมาะสมตามสภาพจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้วิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดกว้างและสามารถนำไปใช้ได้จริง

วิไลวรรณ อนันตะ (2554, น. 14) สรุปว่า การแก้ปัญหามีความสำคัญในการช่วยให้มนุษย์ได้ใช้ความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งสติปัญญา ในการขจัดปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิตส่วนตัว และการงาน

สเตินิช (Eberle and Stanish, 1996 อ้างถึงใน ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2551, น. 150) กล่าวว่า การคิดแก้ปัญหา เป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมของมนุษย์ ที่จะต้องใช้การคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ทักษะและกระบวนการคิดแก้ปัญหาเป็นทักษะที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ผู้ที่มีทักษะการคิดแก้ปัญหาก็จะสามารถเผชิญกับภาวะทางสังคมที่สับสน

วุ่นวายได้อย่างเข้มแข็งและมั่นคง ทักษะการแก้ปัญหายังสามารถพัฒนาทัศนคติ วิถีคิด ค่านิยม ความรู้ ความเข้าใจในสภาพการณ์ของสังคมได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การแก้ปัญหาด้านการเรียนมีความสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนได้ ใช้ความรู้และประสบการณ์ ในการจัดการกับปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้น สามารถเผชิญกับปัญหาด้านการ เรียนที่เผชิญได้อย่างมั่นคงและเข้มแข็ง ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้านการเรียน รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้

1.3 องค์ประกอบของการแก้ปัญหา

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการแก้ปัญหาไว้ ดังนี้
มอร์แกน (Morgan, 1978 อ้างถึงใน สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ, 2555, น. 139) สรุป ความสามารถในการแก้ปัญหาของบุคคลต่างกันเนื่องจากองค์ประกอบต่อไปนี้

1. สติปัญญา ผู้มีสติปัญญาคิดแก้ปัญหาได้ดี
2. แรงจูงใจ เป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดแนวทางการแก้ปัญหา
3. ความพร้อมในการแก้ปัญหาใหม่ๆ เนื่องจากประสบการณ์ที่มีมาก่อน
4. การเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กรอสนิคเคลและบรูคเนอร์ (Grossnickie and Brueckner, 1959 อ้างถึงใน สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ, 2555, น. 140) กล่าวถึงองค์ประกอบของกระบวนการแก้ปัญหา ดังนี้

1. ปัญหาต้องเกี่ยวข้องกับตัวเด็ก
2. เป็นปัญหาที่สามารถทำการแก้ไขได้
3. ปัญหานั้นอยู่ในขอบเขตที่ชัดเจนที่เด็กแต่ละคนสามารถเข้าใจได้
4. เด็กจะเสนอวิธีแก้ปัญหานั้นไปได้
5. เด็กได้รับการแนะนำจากครูในการวางแผนการแก้ปัญหา การเก็บรวบรวมข้อมูล และการประเมินผล
6. นำวิธีการต่างๆมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
7. เด็กจะนำกระบวนการแก้ปัญหานั้นที่วางแผนไว้แล้วนั้นมาใช้ในสถานการณ์ที่เป็นต้นกำเนิดของปัญหาที่เกิดขึ้น
8. สรุปการแก้ปัญหา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการแก้ปัญหาขึ้นอยู่กับตัวบุคคลว่ามีความพร้อมที่แก้ปัญหานั้น มีแรงจูงใจที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหา เป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้

1.4 ประเภทของปัญหา

อัญชลี นางแล (2552, น. 51) ได้กล่าวว่า ปัญหามีอยู่หลายประเภท ทั้งที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดและปัญหาที่ต้องพบเจออยู่ในชีวิตประจำวัน

วิไลวรรณ อนันตะ (2554, น. 18) ได้แบ่งปัญหาออกเป็น 2 ประเภท คือ ปัญหาที่ไม่กระจ่างชัดกับปัญหาที่กำหนดชัดเจน เป็นปัญหาที่อยู่ในชีวิตประจำวันเป็นทั้งปัญหาของตนเองและของผู้อื่น ที่ผู้ที่ประสบปัญหาจะต้องพบและแก้ไขอยู่เสมอ

อรรณณ ศรีไสยเพชร (2557, น. 19) ได้แบ่งปัญหาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากสิ่งรอบตัว ซึ่งปัญหานั้นอาจจะแก้ได้หรือไม่สามารถแก้ได้ และปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวผู้ประสบปัญหาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยทั่วไปจะต้องพบเจออยู่เสมอ ปัญหานั้นอาจจะเป็นปัญหาเล็กหรือใหญ่แต่แต่ละคนจะพบเจอปัญหาที่แตกต่างกัน

วรรณภา เหล่าไพศาลพงษ์ (2554, น. 18) ได้สรุปประเภทของปัญหาไว้ 2 ประเภท คือ ปัญหาที่มีโครงสร้างสมบูรณ์ เช่น การหาคำตอบในวิชาคณิตศาสตร์หรือวิชาวิทยาศาสตร์ และปัญหาที่มีโครงสร้างไม่สมบูรณ์ เป็นปัญหาที่เปิดกว้าง โดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์มาช่วยในการแก้ปัญหา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ปัญหาสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ปัญหาที่มีลักษณะชัดเจนสามารถแก้ปัญหาได้กับปัญหาที่ไม่กระจ่างชัดซึ่งจะต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์และความสามารถของแต่ละบุคคลในการแก้ปัญหา

1.5 ขั้นตอนการแก้ปัญหา

นักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดขั้นตอนในการแก้ปัญหาไว้ สามารถนำมาใช้ในการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ดังนี้

ทิตินา แชมมณี (2544, น. 149) ได้กล่าวถึงการแก้ปัญหอย่างได้ผล มีขั้นตอน ดังนี้

1. ระบุปัญหา
2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
3. หาทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด
4. เลือกทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด
5. ดำเนินการแก้ปัญหตามวิธีที่เลือกไว้
6. รวบรวมข้อมูล
7. ประเมินผล

เวียร์ (Weir, 1974 อ้างถึงใน วรรณภา เหล่าไพศาลพงษ์, 2554, น. 19) ได้เสนอขั้นตอนในการแก้ปัญหาไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขึ้นตั้งปัญหาหรือวิเคราะห์ปัญหา หมายถึง สามารถบอกปัญหาในขอบเขตที่กำหนด
2. ขึ้นนิยามสาเหตุของปัญหา หมายถึง สามารถบอกถึงสาเหตุที่เป็นไปได้จากสถานการณ์ที่กำหนด
3. ขึ้นค้นหาแนวทางการแก้ปัญหาหรือตั้งสมมุติฐาน หมายถึง สามารถหาวิธีการแก้ปัญหาให้เหมาะสมกับสาเหตุของปัญหา

4. ขั้นพิสูจน์คำตอบหรือผลลัพธ์ที่ได้จากการแก้ปัญหา หมายถึง สามารถอภิปรายผลที่เกิดขึ้นหลังจากใช้วิธีการแก้ปัญหาว่าผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

เวียร์ได้กล่าวถึงหลักการแก้ปัญหา ไว้ 6 ประการ คือ

1. เริ่มต้นจากการวิเคราะห์ปัญหาว่าคืออะไร โดยการแยกปัญหาที่แท้จริงและเป็นปัญหาที่ชัดเจน นำปัญหาที่พบไปเชื่อมโยงกับปัญหาที่ใกล้ตัว หลักการคือ หาความสัมพันธ์และความเหมาะสมของเหตุการณ์

2. การตัดสินใจนิยามปัญหา ส่วนใหญ่มักจะให้ความสำคัญถึงความเหมาะสมของข้อความมากกว่าความเป็นจริง จึงควรระมัดระวังการนิยามความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

3. การเรียบเรียงเหตุการณ์ต่างๆของปัญหา หากเกิดความยุ่งยากในการตัดสินใจถึงความสัมพันธ์ของปัญหา ควรจัดปัญหานั้นในรูปแบบของตรรกศาสตร์

4. ถ้าพบว่าไม่มีทางหาคำตอบจากวิธีการเดิมให้หาวิธีการใหม่ โดยการพิจารณาแนวทางที่เป็นไปได้ และกำหนดตัวเลือกจากแนวทางต่างๆของปัญหาทั้งหมดก็จะสามารถหาหนทางแก้ไขปัญหาให้ดีขึ้นได้

5. หยุดพักเมื่อติดขัดหรือพบอุปสรรค วิธีการแก้ปัญหามักจะเกิดขึ้นในขณะที่เราทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น กำลังอาบน้ำ แปรงฟัน ฯลฯ เป็นสถานการณ์ที่เราค้นพบวิธีการแก้ปัญหาด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

6. ปรึกษาปัญหากับผู้อื่น เมื่อมีการแลกเปลี่ยนปัญหากับบุคคลอื่น จะทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ซึ่งจะเป็นตัวช่วยให้เราสามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จ

วิลวรรณ อนันตะ (2554, น. 23) การแก้ปัญหามีทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นรู้จักปัญหา คือขั้นตอนที่ทำความเข้าใจปัญหาและอุปสรรคของปัญหาที่เกิดขึ้น
2. ขั้นแสวงหาเค้าเงื่อน เป็นขั้นที่วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
3. ขั้นตรวจสอบความถูกต้อง เป็นขั้นตอนที่เสนอวิธีการแก้ไขที่เหมาะสม
4. ขั้นตัดสินใจตอบสนองที่สอดคล้องกับปัญหา เป็นขั้นตอนที่ตัดสินใจเลือกวิธีการและลงมือในการแก้ปัญหา

วรรณภา เหล่าไพศาลพงษ์ (2554, น. 21) ได้สรุปวิธีการแก้ปัญหาไว้ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นระบุปัญหา ขั้นวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ขั้นเสนอวิธีการแก้ปัญหา และขั้นตรวจสอบผล โดยทั้ง 4 ขั้นตอนสามารถนำไปเป็นแนวทางการแก้ปัญหาทางการเรียนได้

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551, น. 154) ได้อธิบายเกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหาไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตระหนักรู้ปัญหา เป็นขั้นต้นตัวและตระหนักรู้ถึงสิ่งที่เป็นปัญหา อยากจะทำสิ่งที่เป็นปัญหาให้ดีขึ้น สามารถกำหนดสิ่งที่เป็นประเด็นปัญหา ในขั้นนี้เป็นขั้นฝึกฝน เพื่อให้รู้ว่า สิ่งที่ทำให้เกิด

ความวุ่นวายและคับข้องใจนั้นคืออะไร พิจารณาสິงที่เป็นปัญหาอย่างไตร่ตรอง มีสติและพิจารณาว่า เพราะอะไรจึงเกิดสิ่งนั้นขึ้น

การตระหนักรู้ปัญหา หมายถึง การที่เรารู้สึกว่ามีบางสิ่งบางอย่าง คอยรบกวนหรือทำให้เกิดความรำคาญ รู้สึกยุ่งยากและสังเกตเห็นสิ่งต่างๆ ที่ผิดสังเกตอย่างมีสติ รู้สึกสับสน วุ่นวายใจ ไม่รู้แน่ว่าจะอย่างไรดี

2. ขั้นรวบรวมข้อมูล หรือการค้นหาสาเหตุของปัญหา พิจารณาถึงสิ่งที่เรารู้สึกกังวล สับสน วุ่นวายใจ เมื่อพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วก็จะค้นหาและเก็บรวบรวมข้อมูล ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหา การค้นหาสาเหตุของปัญหา สิ่งที่ทำให้เรารู้สึกไม่สบาย วิตกกังวล และวุ่นวายใจ จะเป็นพื้นฐานในการเข้าใจปัญหาที่มีอยู่ เป็นการฝึกค้นหาและตรวจสอบบางสิ่งบางอย่างให้ลึกลงไป ทำให้มองเห็นปัญหาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. การกำหนดหรือระบุปัญหา เป็นขั้นตอนที่สามารถระบุได้ว่า อะไรคือตัวการปัญหาที่แท้จริง เขียนทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นปัญหาให้มากที่สุด พิจารณาจากปัญหาใหญ่ไปปัญหาเล็ก แล้วเพราะอะไรจึงเกิดปัญหานั้นขึ้นมา

การกำหนดและระบุปัญหา คือการทบทวนข้อเท็จจริง พยายามมองสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหลายๆมุม ระลึกอยู่เสมอว่าปัญหามีมากกว่าหนึ่งปัญหา เห็นถึงความสัมพันธ์ของปัญหาว่าปัญหาใดเกิดก่อนหลัง เข้าใจประเด็นปัญหาและเข้าใจวิธีการจัดการปัญหา และสามารถระบุปัญหาที่มีความรุนแรงและจำเป็นต้องแก้ไขมากที่สุด

4. ค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหา เป็นขั้นที่ค้นหาวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมหลายๆวิธี เช่น เป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ไม่มีใครคิดค้นมาก่อน มีความแปลกใหม่

5. ขั้นค้นหาข้อสรุปหรือวิธีการแก้ปัญหา เป็นการค้นหาข้อสรุปจากแนวทางหลายๆแนวทาง เลือกวิธีที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ

การค้นหาข้อสรุป หมายถึง การได้ตัดสินใจว่าความคิดไหนดีที่สุด มีการสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินความคิด มีข้อมูลสนับสนุนในการเลือกความคิดนั้น พิจารณาจากหลายๆแนวทาง

6. ขั้นตอนดำเนินการแก้ปัญหา เป็นขั้นตอนที่ชี้ให้เห็นว่า การตัดสินใจมีความถูกต้องเหมาะสม สามารถนำวิธีการที่เลือกไปลงมือปฏิบัติได้ เป็นการฝึกการกำหนดขั้นตอน และวิธีการตามขั้นตอนในการแก้ปัญหาที่ได้เลือก โดยการวางแผนเป็นขั้นตอน ว่าต้องทำอะไร อย่างไร

สุคนธ์ สิ้นธานนท์ และคณะ (2545, น. 206) ได้เสนอการแก้ปัญหาไว้ 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ตั้งปัญหา ผู้เรียนอาจจะเป็นผู้ตั้งปัญหา หรือครูผู้สอนจะเป็นผู้ตั้งคำถามให้นักเรียนหาคำตอบ การทำให้ผู้เรียนเกิดข้อสงสัยสามารถทำได้หลายวิธีดังนี้

1. สาธิตการทดลองเพื่อให้เกิดปัญหา
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตั้งประเด็นปัญหาหรือคิดข้อคำถาม

3. การสร้างสถานการณ์ให้เกิดปัญหา

4. การใช้คำถามนำไปสู่ปัญหา

ขั้นที่ 2 ตั้งสมมติฐาน เป็นขั้นตอนที่ใช้เหตุผลในการคาดคะเนคำตอบและวิเคราะห์คำตอบ โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมมาใช้ในการคาดคะเนคำตอบ และคิดแก้ปัญหา

ขั้นที่ 3 วางแผนแก้ปัญหา คือการค้นหาสาเหตุของปัญหา ใช้เหตุผลในการคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหา มีทางเลือกในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย และพิจารณาเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล ลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีการจัดบันทึกข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จัดทำข้อมูล และนำเสนอข้อมูล

ขั้นที่ 5 สรุปผล คือการนำข้อมูลมาพิจารณา หาความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุกับผลที่เกิดขึ้น เพื่อหาคำตอบตามสมมติฐาน

ขั้นที่ 6 การตรวจสอบและการประเมินผล เมื่อได้ข้อสรุปแล้วนำมาพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อสรุปนั้น

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนการแก้ปัญหา มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การระบุปัญหาที่พบ การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา การเลือกวิธีการแก้ปัญหา และการสรุปผลจากการแก้ปัญหา

1.6 ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา

สุคนธ์ สินธานนท์ (2545, น. 207) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
2. ผู้เรียนได้ฝึกวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย
3. ช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจทางอารมณ์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. ผู้เรียนได้ฝึกสังเกต การมีเหตุผลในการตัดสินใจ
5. ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ มีความมั่นใจ
6. ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่คงทนจากประสบการณ์ตรง
7. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ในการหาคำตอบของปัญหาอย่างเป็นระบบ
8. ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง
9. ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนการสอนและฝึกการทำงานเป็นทีม
10. ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

1.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการแก้ปัญหา

ทักษะการแก้ปัญหาเป็นทักษะกระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการการเรียนรู้และสติปัญญา ซึ่งมีนักจิตวิทยาหลายท่านได้เสนอทฤษฎีที่เกี่ยวข้องไว้ (ตัวนริสา ตัวนสุหลง, 2552, น. 48) ดังนี้

1.7.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียร์เจต์ (Piaget)

ทฤษฎีพัฒนาการของเพียร์เจต์ได้แบ่งออกเป็น 4 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การแก้ปัญหาด้วยการกระทำ (Sensorimotor) เริ่มตั้งแต่เด็กแรกเกิด-2 ปี เด็กจะพยายามแก้ปัญหาแบบลองผิดลองถูก การคิดการวางแผนอยู่ในขีดจำกัด ทำอะไรซ้ำๆ บ่อยๆ มีการเลียนแบบ รู้เฉพาะสิ่งที่เป็นรูปธรรม มีความรวดเร็วทางด้านความคิด ความเข้าใจ การใช้ประสาทสัมผัสต่างๆต่อสิ่งรอบตัว

ชั้นที่ 2 ชั้นเตรียมความคิดที่มีเหตุผล (Preoperational Stage) ช่วงอายุระหว่าง 2-7 ปี แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงอายุ 2-4 ปี มีความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ ไม่สามารถใช้เหตุผลอย่างสมเหตุสมผล ความคิดขึ้นอยู่กับการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ ช่วงอายุ 4-7 ปี เริ่มมีเหตุผลทางความคิดมากขึ้น มีปฏิกริยาต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีความอยากรู้ อยากเห็น มีการซักถามมากขึ้น เด็กในวัยนี้จะมีความเข้าใจในสิ่งที่รับรู้จากภายนอก การคิดและการตัดสินใจขึ้นอยู่กับการรับรู้มากกว่าความเข้าใจ

ชั้นที่ 3 ชั้นการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงรูปธรรม (Concrete Operational-Stage) ช่วงอายุ 7-11 ปี เด็กในวันนี้สามารถใช้สมองในการคิดอย่างมีเหตุผลในการแก้ปัญหา แต่ต้องอาศัยสิ่งที่เป็นรูปธรรม สามารถแบ่งแยกสิ่งต่างๆ เป็นหมวดหมู่ได้ และสามารถคิดกลับไปกลับมาได้

ชั้นที่ 4 ชั้นการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงนามธรรม (Formal Operational Stage) อยู่ในช่วงอายุ 11-15 ปี โครงสร้างทางความคิดของเด็กในช่วงวัยนี้ สามารถพัฒนามาถึงขั้นสูงสุด สนใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ดีขึ้น เข้าใจกฎเกณฑ์ทางสังคมดีขึ้น สามารถเรียนรู้โดยใช้เหตุผลมาอธิบายและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ รู้จักคิด ตัดสินปัญหา มองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น

กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียร์เจต์ (อุมาภรณ์ ทองเสมอ, 2548, น. 21)

1. การจัดการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน
2. ควรเริ่มสอนจากสิ่งที่ผู้เรียนคุ้นเคยหรือมีประสบการณ์มาก่อน แล้วจึงเสนอสิ่งใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเก่าจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
3. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ที่หลากหลายและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่อให้ผู้เรียนได้ซึมซับข้อมูลต่างๆ เข้าสู่โครงสร้างทางสติปัญญาของตนเอง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา พัฒนาการทางสมองตามช่วงวัยตามธรรมชาติ มีความเข้าใจในรูปธรรมก่อนนามธรรม มีการเรียนรู้การใช้เหตุผลและสามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้แตกต่างกันตามพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย

1.7.2 ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบของบรูเนอร์ (Bruner)

บรูเนอร์มีความเห็นที่สอดคล้องกับเพียเจต์ ว่า มนุษย์มีโครงสร้างทางสติปัญญามาตั้งแต่เกิด วิทยากรโครงสร้างทางสติปัญญายังไม่พัฒนาจึงไม่มีความซับซ้อน เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทำให้โครงสร้างทางสติปัญญาที่มีการซับซ้อนและมีการขยายขึ้น โรงเรียนจึงจะช่วยในการอำนวยความสะดวกในการขยายโครงสร้างทางสติปัญญาของนักเรียน บรูเนอร์ได้เสนอขั้นตอนพัฒนาการไว้ 3 ขั้น ดังนี้ (วิไลวรรณ อนันตะ 2554, น.25-26)

1. เอนแอคทีฟ (Enactive mode) ในขั้นนี้เป็นวิธีการที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยการสัมผัส ด้วยมือ ผลัก ดึง รวมทั้งการใช้ปากกับสิ่งที่อยู่รอบตัว เด็กจะต้องเป็นผู้ลงมือทำด้วยตนเอง เช่น การลงมือทำกับวัสดุสิ่งของ สำหรับผู้ใหญ่ จะใช้ทักษะที่มีความซับซ้อนกว่า เช่น การขี่จักรยาน การเล่นเทนนิส เป็นต้น

2. ไอคอนนิค (Iconic mode) เด็กสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในโลกได้ เมื่อเด็กสามารถสร้างจินตนาการหรือมโนภาพ (Imagery) ขึ้นในใจได้ ในการเรียนการสอน จึงต้องสอนให้เด็กสามารถที่จะเรียนรู้ในการใช้ภาพแทนการสัมผัสจากของจริง จะช่วยในการขยายการเรียนรู้เพิ่มขึ้น บรูเนอร์ได้มีการเสนอให้นำ ภาพนิ่ง โทรทัศน์ และสื่ออื่นๆ มาใช้ในการสอน เพื่อที่จะช่วยให้เด็กเกิดจินตนาการและประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น

3. การใช้สัญลักษณ์ (Symbolic mode) วิธีการนี้จะใช้เมื่อผู้เรียนมีความสามารถในความคิดรวบยอดที่มีความซับซ้อนหรือเข้าใจในสิ่งที่เป็นนามธรรม จึงสามารถที่จะสร้างสมมุติฐานได้

กระบวนการเรียนรู้ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์

1. ผู้สอนควรจัดโครงสร้างเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน

2. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

3. ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระทางความคิดเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และทักษะการคิดแก้ปัญหาแก่ผู้เรียน

4. ผู้สอนควรสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน เพราะเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนรู้

จากที่กล่าวมา ทฤษฎีนี้เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โรงเรียนจะทำหน้าที่ในการเอื้ออำนวยในการขยายโครงสร้างสติปัญญาของผู้เรียน โดยเริ่มจากพัฒนาการสัมผัสด้วยมือ การใช้ภาพในการสร้างจินตนาการ รวมถึงการมีความเข้าใจในสิ่งที่เป็นนามธรรม จะช่วยให้ให้นักเรียนมีอิสระทางความคิด มีจินตนาการ ส่งเสริมในการสร้างความคิดสร้างสรรค์และทักษะในการแก้ปัญหา

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาทางการเรียน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและเป็นงานวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาเป็นรายวิชา แต่งานวิจัยที่เสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนยังมีน้อย จึงได้นำงานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหามากกว่ารวมกัน ดังนี้

1.8.1 งานวิจัยภายในประเทศ

มณฑนา บรรพสุทธิ (2553, น. 100-101) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทักษะชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทักษะชีวิต โดยภาพรวมพบว่า คะแนนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีพัฒนาการของความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังจากจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

วรรณภา เหล่าไพศาลพงษ์ (2554, น. 62) ศึกษา ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหาและการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู พบว่าความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหา กับนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา และการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูมีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุกัญญา ศรีสาคร (2547) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้

ภาวีนี บุญธิมา (2553, น. 70-71) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอว์แรนซ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่นและด้านความคิดริเริ่มสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว และหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สูงกว่า ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

นาเบอร์ (Nabor, 1975, p. 3241-A อ้างถึงใน วรณภา เหล่าไพศาลพงษ์, 2554, น. 22) ได้เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับเกรด 5 และเกรด 6 โดยใช้แบบทดสอบ Lowa Test of Education Program: Science วัดความสามารถในการแก้ปัญหา และใช้แบบทดสอบ Lowa Test of Basic Skill Form 5 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เฮอร์สไตส์ (Hermstien อ้างถึงใน พิสมัย วราขุน, 2550, น. 25) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการฝึกทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนเกรด 7 กลุ่มทดลองได้รับการสอนการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาและสอนทักษะในการตัดสินใจ พบว่า กลุ่มที่ได้รับการสอนทักษะทั้งสองอย่างมีความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึก

จากงานวิจัยในต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาจะต้องได้รับการฝึกฝนทางด้านทักษะการแก้ปัญหาผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการแก้ปัญหา เพื่อช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ และมีแนวทางในการแก้ปัญหาใหม่ๆให้ดียิ่งขึ้น

งานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นทักษะที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญสำหรับนักเรียน นักเรียนได้นำไปใช้ในการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนให้ดีขึ้น ชุดกิจกรรมแนะแนวจะเป็นชุดกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจกับปัญหาทางด้านการเรียน ได้ฝึกคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ การเผชิญปัญหา การวางแผน เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ทางการเรียนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวจะต้องจัดควบคู่กับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

แคร์โรล เอช มิลเลอร์ (Carroll H Miller, 1971, p. 13 อ้างถึงใน วชิรี ทรัพย์มี, 2531, น. 3) ได้ให้คำจำกัดความของกิจกรรมแนะแนวว่า “กิจกรรมแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้รู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคคลสามารถตัดสินใจและวางแผนอนาคตของตนเองได้อย่างเหมาะสม

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (2544, น. 136) กล่าวว่าไว้ว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้และหลักสูตร ด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ ที่เหมาะสม ตามแต่ละช่วงวัย

วัชรีย์ ทรัพย์มี (2531, น. 3) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เขาสามารถนำตนเองได้ เช่น ตัดสินใจได้ว่าจะศึกษาด้านใด หรือจะแก้ปัญหาที่ได้อย่างไร และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกด้าน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 6) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้การศึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

ลักขณา สรีวัฒน์ (2543, น. 349) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อม รู้จักวิธีการที่จะเผชิญกับปัญหา สามารถตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง สามารถวางแผนในการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเองได้อย่างถูกต้องและปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างดี กิจกรรมแนะแนวเป็นวิธีการที่จะช่วยพัฒนาบุคคล ไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางแห่งชีวิตได้อย่างสมบูรณ์

วิไลวรรณ อนันตะ (2554, น. 39) ได้สรุปความหมายของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า กิจกรรมแนะแนว คือกิจกรรมที่ผู้ให้บริการแนะแนวได้จัดให้แก่ผู้รับบริการแนะแนว มีเนื้อหาที่ครอบคลุมขอบข่ายของการแนะแนวทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม สามารถช่วยบุคคลในการป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหา และพัฒนาส่งเสริม ให้ผู้รับบริการได้ค้นพบ ความถนัด ความสนใจ ความสามารถและความต้องการของตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ได้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหา การตัดสินใจ และการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้ให้ความหมายว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถคิดตัดสินใจ และคิดแก้ปัญหา มีการวางแผนชีวิต กำหนดเป้าหมายชีวิตในด้านการเรียน ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ได้อย่างเหมาะสม และยังช่วยครูผู้สอนให้รู้จักและเข้าใจผู้เรียน

อรวรรณ ศรีไสยเพชร (2557, น. 32) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเองและผู้อื่นสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในทุกด้าน สามารถตัดสินใจ คิดแก้ปัญหาและวางแผนเป้าหมายในชีวิต ทั้งด้านการเรียน อาชีพ และด้านส่วนตัว

อุไรวรรณ กิตตินนทิก (2556, น. 13) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กระบวนการที่ช่วยเหลือบุคคลโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักคิดและแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด มีทักษะในการเลือกและกล้าตัดสินใจ ทั้งในด้านการเรียน อาชีพ ส่วนตัวและสังคม รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และนำความรู้ ความสามารถของตน มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองและผู้อื่น รู้จักวิถีในการเผชิญปัญหา มีทักษะในการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในทุกด้าน ทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม

2.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเอง และผู้อื่นมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในบริบทต่างๆ นักการศึกษาได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 24) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
 2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ ค้นหาข้อมูลข่าวสาร จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทางด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการวางแผนการศึกษา อาชีพให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง
 3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
 4. เพื่อให้ให้นักเรียนมีค่านิยมที่ดีในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม
 5. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ
- หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักเข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
 2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการศึกษา อาชีพ รวมถึงทางด้านส่วนตัวและสังคมได้
 3. เพื่อให้ผู้เรียนมีการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข
- จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว มีวัตถุประสงค์ ในการพัฒนาผู้เรียนได้ค้นหาความถนัดและความสามารถของตนเองและพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม รวมถึงสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.3 ความสำคัญของกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวไม่เพียงเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนเท่านั้น ยังเกี่ยวข้องกับบุคคลและองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียน ทั้งตัวผู้เรียน ครอบครัวของผู้เรียน สถานศึกษาของผู้เรียน ซึ่ง ลัดดาวรรณ ฤชนะ และคณะ (2554, น. 24-25) กล่าวไว้ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาที่เหมาะสม กิจกรรมแนะแนวจะส่งเสริมและพัฒนาด้านต่างๆ ของผู้เรียนให้สามารถพัฒนาทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ทำให้เกิดความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน การเตรียมตัวสู่อาชีพ และการปรับตัวทางสังคมให้เหมาะสมกับวัย

1.2 ผู้เรียนได้รับการป้องกันผลเสียที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินชีวิต เช่น ป้องกันปัญหาทางการเรียน การป้องกันปัญหาทางเพศ ปัญหาสุขภาพจิตในวัยรุ่น เป็นต้น

1.3 ได้รับการแก้ไขหรือช่วยเหลือกรณีที่ผู้เรียนเกิดปัญหาขึ้น ทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ หรือส่วนตัวสังคม กิจกรรมแนะแนวจะมีบทบาทสำคัญในการให้การช่วยเหลือโดยเน้นให้ผู้พบปัญหาได้รู้จักและเข้าใจตนเอง ได้พบทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหา และตัดสินใจเลือกทางที่เหมาะสมสำหรับตน

2. ความสำคัญต่อครอบครัวของผู้เรียน

2.1 ช่วยเหลือและสานต่องานของครอบครัว เมื่อเด็กและเยาวชนมาโรงเรียน จะได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมโดยฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน

2.2 ช่วยให้ครอบครัวได้รับความสุขความพอใจ กิจกรรมแนะแนวจะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดี สามารถเผชิญกับปัญหาและปรับตัวได้

2.3 ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างคนในครอบครัว ถ้าเด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมจากฝ่ายแนะแนวเขาจะกลายเป็นศูนย์กลางที่สร้างความเข้าใจในครอบครัว

2.4 ช่วยให้ครอบครัวได้ทราบข้อมูล ช่วยให้เข้าใจเด็ก เยาวชน เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

3. ความสำคัญต่อสถานศึกษาของผู้เรียน

3.1 การแนะแนวเป็นกลไกของสถานศึกษา ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และช่วยเหลือให้สมาชิกแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

3.2 ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา เนื่องจากสมาชิกมีวุฒิภาวะที่ดี ทำให้ปัญหาด้านต่างๆ ลดน้อยลง

3.3 ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีผลงานที่ดี

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวไม่ได้มีความสำคัญกับผู้เรียนเพียงอย่างเดียว แต่รวมไปถึง บุคคลในครอบครัว สถานศึกษาที่ผู้เรียน มีความเกี่ยวข้อง กิจกรรมแนะแนวจะช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองในทุกๆด้าน ทั้งด้านการเรียน ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวสังคม มีทักษะในการป้องกันแก้ปัญหาในด้านต่างๆได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นผู้เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวให้มีสัมพันธภาพที่ดี สถานศึกษาจะมีผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่ดี ทำให้มีผลงานที่ดี

2.4 ขอบข่ายการจัดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวมีขอบข่าย 3 ด้าน ซึ่ง ลักษณะ สิริวิวัฒน์ (2543, น. 45-78) กล่าวไว้ ดังนี้

1. ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้ความต้องการของตนเองและโอกาสทางการศึกษาของตนเองในปัจจุบัน และอนาคต ผู้เรียนสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีการวางแผนการเรียนหรือศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านอาชีพ เป็นกิจกรรมแนะแนวที่ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนให้มีการวางแผนและตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนค้นพบอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ของตนเอง
3. ด้านส่วนตัวและสังคม เป็นกิจกรรมแนะแนวที่ช่วยเหลือผู้เรียน ให้มีความเข้าใจในตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น และสามารถปรับตัวให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.5 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 21-22) ได้ให้แนวทางการจัดระดับการศึกษาตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) เป็นการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐาน ด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม เน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) มุ่งเน้นให้นักเรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทางด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) จะต้องมีการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเฉพาะด้าน มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี กระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ สามารถเป็นผู้นำและให้บริการชุมชน ในด้านต่างๆ

หลักการจัดกิจกรรมแนะแนวต้องส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ของผู้เรียนและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทางด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระทางความคิดและการตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองจนเกิดทักษะชีวิต ครูทุกคนในสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมแนะแนวโดยมีครูแนะแนวเป็นผู้ประสานงานและให้คำแนะนำ

2.6 แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว

นักการศึกษาได้ให้แนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ ดังนี้

(อุไรวรรณ กิตตินนทิก, 2556, น. 15)

1. วิเคราะห์สภาพปัญหาความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน
2. วิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคลให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมขอบข่ายทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยมีครู ผู้ปกครองและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม

4. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษาเป็นระดับการศึกษาและชั้นปี

5. ออกแบบกิจกรรมแนะแนว โดยมีวัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม เวลาการจัดกิจกรรม หลักฐานการจัดกิจกรรมและการประเมินผล

6. จัดทำแผนกิจกรรมรายชั่วโมง

7. จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและประเมินผล

8. ประเมินตัดสินผลกิจกรรมและรายงาน

2.7 การประเมินกิจกรรมแนะแนว

การประเมินกิจกรรมแนะแนว ครู ผู้ปกครองและนักเรียนจะต้องมีภารกิจที่จะรับผิดชอบ ดังนี้ (อุไรวรรณ กิตตินนทิก, 2556, น. 16)

1. ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ผู้ปกครองและผู้เรียน มีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนวจะเป็นผู้ออกแบบกิจกรรม วางแผนการประเมินผลกิจกรรม นำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินโดยการประเมินตนเองและเพื่อน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการประเมิน หรืออาจจะประเมินผลการพัฒนาผู้เรียนร่วมกับครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว

3. การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน ครูผู้จัดกิจกรรมตรวจสอบการเข้าร่วมกิจกรรม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตัดสินการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน” ดังนี้

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่าน การปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2.8 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว

นักการศึกษาได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545, น. 48) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนวควรประกอบไปด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุปกิจกรรม และขั้นประเมินผลกิจกรรม เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนนำผลการเรียนรู้จากกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process Learning) และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ซึ่งนักการศึกษาส่วนใหญ่เชื่อว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จะช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดแก้ปัญหา และพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การจัดกิจกรรมจะต้องจัดกิจกรรมให้มีความสนุกสนาน อาจใช้ เพลง เกม กรณีศึกษา วิดีทัศน์เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 4 ขั้นตอน ดังนี้

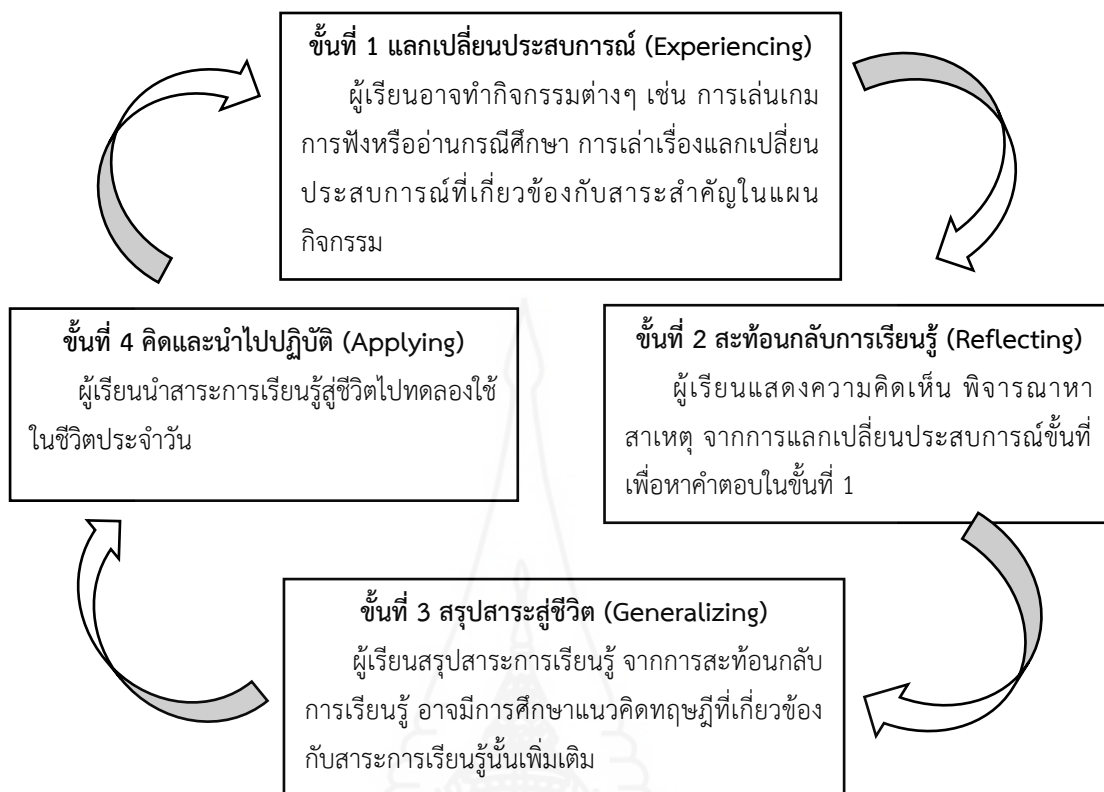
ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ในขั้นนี้ผู้เรียนอาจทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่นเกม การฟังหรืออ่านกรณีศึกษา การเล่าเรื่องแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญในแผนกิจกรรม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้ (Reflecting) ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นพิจารณาหาสาเหตุจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ขั้นที่ 1 เพื่อหาคำตอบในขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing) ผู้เรียนสรุปสาระการเรียนรู้ จากการสะท้อนกลับการเรียนรู้ อาจมีการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้ที่เพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (Applying) ผู้เรียนนำสาระการเรียนรู้สู่ชีวิตไปทดลองใช้ใน ชีวิตประจำวัน ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมจากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 อาจต่อเนื่องกันหรือมีการสลับขั้นตอนกัน แต่ขั้นตอนสุดท้ายก็จะเป็นการประยุกต์ใช้ เพื่อการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้มั่นคงขึ้น เมื่อถึงขั้นคิดและนำไปปฏิบัติอาจกลับไปขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ดีขึ้นและเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต และขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

ภาพที่ 2.1 แสดงวงจรกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

ที่มา: สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545, น. 50)

2.9 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้ ดังนี้
 วัฒนกิจ สิทธิสถิตอังกูร (2546, น. 27) กล่าวว่า จากการสัมมนาหาคำจำกัดความชุดกิจกรรมแนะแนว จากคณาจารย์และนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต แขนงวิชาแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช กำหนดให้ ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวหลายๆกิจกรรม ที่นำมารวมกันอย่างเป็นระบบ ชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบไปด้วย

1. คู่มือผู้ให้บริการ มีคำชี้แจงการเตรียมการของผู้ให้บริการ และแผนการจัดกิจกรรม
2. คู่มือผู้รับบริการ ประกอบไปด้วย ใบความรู้ ใบงาน แบบทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม
3. สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม

จารุวรรณ แสงด้วง (2556, น. 31) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวหมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ คู่มือผู้ให้บริการ คู่มือผู้รับบริการ และสื่อหรืออุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรม

พรสวรรค์ ภัทรบรรพต (2556, น. 46) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวหมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรม จัดทำในลักษณะสื่อประสม ประกอบไปด้วย คู่มือครู โปรแกรมกิจกรรม สื่อและอุปกรณ์ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและ กิจกรรม

วิไลวรรณ อนันต์ตะ (2554, น. 44) กล่าวสรุป ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวมีลักษณะคล้ายกับชุดการสอน เป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบไปด้วย กิจกรรมหลายๆ กิจกรรม ที่นำมารวมกันอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายของการแนะแนว

ช่อลัดดา ขวัญเมือง (2541, น. 223) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว คือ โปรแกรมการจัด กิจกรรมแนะแนวโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเรื่อง มีสื่อและอุปกรณ์ที่จัดขึ้นตามเนื้อและวัตถุประสงค์ของแต่ละ หน่วย

มลฤดี แพทย์ปฐม (2558, น. 35) ได้สรุปความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า เป็น เครื่องมือทางการแนะแนวที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ มีหลายกิจกรรม เนื้อหาของแต่ละกิจกรรมมีความ สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สำราญ วงศ์ขวัญ (2558, น. 34) ได้กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยใช้สื่อประกอบ เช่น นิทาน เกม เพลง บทบาทสมมติ เอกสารที่บันทึกรายละเอียดของกิจกรรม รูปภาพ ใบความรู้ วีดิทัศน์ แอ็บบันทึกเสียง แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนที่สอดคล้องกับวิชาและหน่วยงานการ สอน เพื่อช่วยให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายและเพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายๆกิจกรรม จัดกิจกรรมให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อ ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาผู้เรียน ชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบไปด้วย คู่มือครู โปรแกรมกิจกรรม และสื่อ อุปกรณ์ที่มีเนื้อที่สอดคล้องกับกิจกรรม

2.10 ประโยชน์ของชุดกิจกรรมแนะแนว

ช่อลัดดา ขวัญเมือง (2541, น. 223) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้

1. แก้ปัญหาการขาดแคลนครูแนะแนว
2. ช่วยแบ่งเบาภาระครู
3. ช่วยให้ครูแนะแนวสามารถมองเห็นพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน ทำให้

กระบวนการจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

4. นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก มีการทำงานเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบ

สุมาลี โชติชุ่ม (2544, น. 29-30) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้ ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถตามความต้องการของตนเอง
2. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
3. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ไม่จำกัดเวลาและสถานที่
4. ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอน
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

อรวรรณ ศรีไสยเพชร (2557, น. 36) ได้กล่าวไว้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนและสังคม สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้การจัดกิจกรรมแนะแนวมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวมีประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ ลดปัญหาการขาดแคลนครูแนะแนว และช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนในการนำชุดกิจกรรมไปใช้ สามารถพัฒนาผู้เรียนในด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

จากการศึกษางานวิจัย พบว่า มีผู้ที่นำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้ในการเสริมสร้างผู้เรียนในหลายด้าน ขอนำเสนองานวิจัยที่ได้ศึกษา ดังนี้

จิตรภรณ์ จำนงพิศ (2557) ได้ทำการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมากและมีการปรับตัวสูงขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

มลฤดี แพทย์ปฐม (2558, น. 66) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามารถในการบริหารเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จากการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการบริหารเวลาสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการบริหารเวลาในระยะติดตามผลสูงกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มิเรียม ชุ้นสุวรรณ (2554) ได้ทำการศึกษา ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีทักษะด้านสังคมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะด้านสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมต่างกัน มีทักษะชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน

บุษกรณ์ สุวรรณรัตน์ (2554, น. 70) ได้ทำการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงกว่านักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่างกัน ได้รับประโยชน์จากการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน และนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ครอบครัวแตกต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถนำไปเสริมสร้างและพัฒนานักเรียนในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และยังนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความต้องการที่หลากหลายได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร มีวิธีดำเนินการวิจัยตาม
ขั้นตอน ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการ
4. เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-
Posttest Design)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย แขวง
ทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น
64 คน จัดชั้นเรียนโดยการละความสามารถ

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster
Sampling)

3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการ

3.1 ตัวแปรที่ศึกษา

3.1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

3.1.2 ตัวแปรตาม ทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน 3 ด้าน คือ การเผชิญปัญหา การตัดสินใจการคิดแก้ปัญหา

3.2 นิยามเชิงปฏิบัติการ

3.2.1 ทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรับรู้ตัวเองในการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ ทางกรเรียนและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และสามารถจัดปัญหานั้นหมดไป โดยอาศัยสถานการณ์และแนวทางดังต่อไปนี้ คือ การเผชิญปัญหา การตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา

1) **การเผชิญปัญหา** หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาทางด้านการเรียนที่เกิดขึ้น ได้แก่ การไม่ทอดทิ้งงาน การปรับเปลี่ยนทัศนคติและความต้องการของตนเองใหม่ การพยายามทำงานให้สำเร็จ การหาวิธีการผ่อนคลายปัญหา

2) **การตัดสินใจ** หมายถึง ความสามารถในการเลือกและตัดสินใจในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาทางการเรียน

3) **การคิดแก้ปัญหา** หมายถึง ความสามารถในการระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้น การหาสาเหตุของปัญหา วิธีการในการแก้ไขปัญหาทางการเรียน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการเรียน

3.2.2 ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรม จำนวน 8 แผนกิจกรรม เวลาในการจัดกิจกรรม ครั้งละ 1 ชั่วโมง จำนวน 8 ครั้ง โดยใช้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนะแนวของลัดเนอร์และแนดเลอร์ มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 2) ชั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ 3) สรุปสาระสู่ชีวิต 4) คิดและนำไปปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้วิธีการคิดวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหา

3.2.3 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

4. เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

4.1.1 แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

4.1.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

4.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

4.2.1 แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1) ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

2) กำหนดนิยามปฏิบัติการเกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามของแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน มี 3 ด้าน คือ การเผชิญปัญหา การตัดสินใจ การคิดแก้ปัญหา

3) สร้างแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ให้มีข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ วัดคุณสมบัติการวิจัย และความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อคำถามด้านการเผชิญปัญหา จำนวน 13 ข้อ ด้านการตัดสินใจ จำนวน 14 ข้อ ด้านการคิดแก้ปัญหา จำนวน 13 ข้อ โดยแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนทุกข้อเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับข้อความแต่ละข้อโดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

(1) การให้คะแนนข้อคำถามเชิงบวก ได้แก่ ข้อคำถามที่ 3, 5, 6, 7, 8, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 34, 37, 39

จริง	กำหนดให้	5	คะแนน
ค่อนข้างจริง	กำหนดให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	กำหนดให้	3	คะแนน
ค่อนข้างไม่จริง	กำหนดให้	2	คะแนน
ไม่จริง	กำหนดให้	1	คะแนน

(2) การให้คะแนนข้อคำถามเชิงลบ ได้แก่ ข้อคำถามที่ 1, 2, 4, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 31, 32, 35, 36, 38, 40

จริง	กำหนดให้	1	คะแนน
ค่อนข้างจริง	กำหนดให้	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	กำหนดให้	3	คะแนน
ค่อนข้างไม่จริง	กำหนดให้	4	คะแนน

ไม่จริง กำหนดให้ 5 คะแนน

4) นำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม การใช้ภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5) นำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามวัตถุประสงค์และนิยามปฏิบัติการ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจากการตรวจสอบแบบวัดจำนวน 40 ข้อ พบว่า แต่ละข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Concordance – IOC) ตั้งแต่ 0.67-1.00 (ภาคผนวก ค)

6) นำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้ความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ความสมบูรณ์แบบของข้อคำถาม และทราบปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำแบบวัดแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข นำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนมาหาค่าความเที่ยงด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 แล้วหาค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.20-0.78 (ภาคผนวก ง)

7) นำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนที่หาค่าความเที่ยงและหาค่าอำนาจจำแนกได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3.1 แสดงตัวอย่างแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น/ความรู้สึก			
		จริง	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง
000	ด้านการเผชิญปัญหา ฉันยอมรับผลจากการไม่ตั้งใจเรียน				
001	ด้านการตัดสินใจ ฉันเลือกทำงานในรายวิชาที่ฉันชอบก่อนรายวิชาอื่น				
003	ด้านการคิดแก้ปัญหา ฉันสามารถแก้ปัญหาที่ยากและซับซ้อน				

4.2.2 ชุดกิจกรรมที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรม
แนวเนวที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน
- 2) กำหนดนิยามปฏิบัติการเกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนเพื่อเป็น
แนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนวเนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา
- 3) สร้างชุดกิจกรรมเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนจากนิยาม
ปฏิบัติการ 3 ด้าน คือ ด้านการเผชิญปัญหา ด้านการตัดสินใจ และด้านการคิดแก้ปัญหา ประกอบด้วย
กิจกรรมแนวเนว 8 กิจกรรม ได้แก่ รู้จักฉัน รู้จักเธอ เผชิญปัญหา ผลการเรียนรู้เปลี่ยนนิสัย เมื่อฉันต้อง
ตัดสินใจ ทางเลือก ภารกิจพิชิตการเรียนรู้ เรียนรู้จากเหตุไปหาผล ก่อนจากฝากไว้ แต่ละกิจกรรม
ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรม การประเมินผล และสื่อ
การเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรมมี 4 ขั้นตอน คือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ สะท้อนกลับการเรียนรู้ สรุปสาระ
สู่ชีวิต คิดและนำไปปฏิบัติ
- 4) นำชุดกิจกรรมแนวเนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน
เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในการใช้ภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา นำมา
ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา
- 5) นำชุดกิจกรรมแนวเนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความคิดเห็น ที่มีต่อชุดกิจกรรมแนวเนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้าน
การเรียนรู้ เกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ 4.71และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.74
- 6) นำชุดกิจกรรมแนวเนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน
มาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับ
กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในขั้นตอน ความเหมาะสมของเวลา
- 7) นำชุดกิจกรรมแนวเนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน
มาปรับปรุงให้มีความเหมาะสม แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

ตารางที่ 3.2 แสดงตัวอย่างชุดกิจกรรมเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

ครั้งที่/ ชื่อกิจกรรม	จุดประสงค์	สื่อ/อุปกรณ์	การดำเนินกิจกรรม
ครั้งที่ 1 รู้จักฉันรู้จักเธอ	1. เพื่อสร้าง บรรยากาศเป็น กันเองก่อนการทำ กิจกรรม 2. เพื่อชี้แจง วัตถุประสงค์ในการ ทำกิจกรรม	1. ใบกิจกรรม “รู้จักฉัน รู้จักเธอ” 2. กำหนดการเข้า ร่วมกิจกรรม	ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ 1.1 ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับผู้ร่วมกิจกรรม โดยการแนะนำตนเองกับนักเรียน 1.2 ผู้วิจัยชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ และวิธีการในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว แจกกำหนดการในการเข้าร่วมกิจกรรม ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้ 2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกิจกรรมละลาย พฤติกรรมจากการเล่นเกมส์ “รู้จักฉัน รู้จัก เธอ” ถ้ามเพื่อนและจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ของ เพื่อนในหัวข้อต่อไปนี้ ชื่อเล่น..... อาหารที่ชอบ..... วิชาที่ชอบ..... งานอดิเรก..... 2.2 เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับเพื่อนจนครบทุกคน แล้ว ให้นักเรียนพยายามจดจำข้อมูลให้ได้ โดยไม่ต้องดู นักเรียนแต่ละคนออกมาแนะนำ เพื่อนให้สมาชิกในกลุ่มได้ทราบ
			ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต 3.1 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมช่วยกัน อภิปรายสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม “รู้จักฉัน รู้จักเธอ”
			ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ 4.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันเสนอข้อตกลง ในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว รวมทั้งสรุป สิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ครั้งที่/ ชื่อกิจกรรม	จุดประสงค์	สื่อ/อุปกรณ์	การดำเนินกิจกรรม
ครั้งที่ 2 เผชิญปัญหา	1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาทางการเรียน 2. นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น	1. ใบกิจกรรม การเผชิญปัญหา	<p>ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์</p> <p>1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาทางการเรียนของนักเรียนที่ผ่านมา และนักเรียนสามารถรับมือกับปัญหานั้นได้อย่างไร เมื่อต้องเผชิญกับปัญหา</p> <p>ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้</p> <p>2.1 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนในหัวข้อ การเผชิญปัญหาทางการเรียน แต่ละคนมีวิธีการจัดการปัญหาที่ต่างกันขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน หากจัดการปัญหาได้ดี ก็จะทำให้มีความสุขกับสิ่งที่ทำ</p> <p>2.2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 5 คน อ่านสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดให้ในกิจกรรม “การเผชิญปัญหา” และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา พร้อมทั้งหาแนวทางการแก้ไขปัญหานั้น</p> <p>ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์ชีวิต</p> <p>3.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอจากกิจกรรมการเผชิญปัญหา</p> <p>3.2 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรม ดังนี้ การต้องเผชิญกับปัญหา ไม่มีใครชอบและอยากอยู่ในสถานการณ์นั้น แต่สิ่งที่ทุกคนจะต้องตระหนักก็คือ เมื่อมีปัญหาต้องแก้ไข ไม่ใช่การหนีปัญหา เพราะปัญหานั้นก็ยังคงอยู่</p> <p>ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ</p> <p>4.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรม และนำข้อคิดที่ได้เอาไปปฏิบัติ ดังนี้ การเผชิญปัญหาทางการเรียนเป็นสิ่งที่เกิด</p>

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ครั้งที่/ ชื่อกิจกรรม	จุดประสงค์	สื่อ/อุปกรณ์	การดำเนินกิจกรรม
ครั้งที่ 2 เผชิญปัญหา (ต่อ)			ขึ้นกับนักเรียนทุกคน นักเรียนจึงควรฝึก วิธีการแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน ไม่หนีปัญหา กล้าที่จะเผชิญปัญหา จะทำให้ปัญหานั้น คลี่คลายและหมดไป นักเรียนก็จะได้มีกำลังใจ ในการเรียนต่อไป ไม่หยุดเรียนกลางคัน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ขั้นก่อนการทดลอง

5.1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนการเคหะท่าทราย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์
ในการทำวิจัยรวมทั้งรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.2 จัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการทดลองตามรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม

5.1.3 กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2
ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน

5.1.4 ปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่ออธิบายรายละเอียดของกิจกรรม

5.1.5 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนเป็นคะแนน
ก่อนการทดลอง (Pre-test)

5.2 ขั้นดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยจัดกิจกรรมแนะแนวให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อการเสริมสร้าง
ทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ตามตารางวันเวลาการจัดกิจกรรม ดังนี้

ตารางที่ 3.3 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	สถานที่	วัน/เวลา
1	รู้จักฉัน รู้จักเธอ	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	11 กันยายน 2562 11.30 -12.30
2	เผชิญปัญหา	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	12 กันยายน 2562 11.30 -12.30
3	ผลการเรียน เปลี่ยนนิสัย	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	13 กันยายน 2562 11.30 -12.30
4	เมื่อฉันต้องตัดสินใจ	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	16 กันยายน 2562 11.30 -12.30
5	ทางเลือก	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	17 กันยายน 2562 11.30 -12.30
6	ภารกิจ พิชิตการเรียน	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	18 กันยายน 2562 11.30 -12.30
7	เรียนรู้จากเหตุ ไปหาผล	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	19 กันยายน 2562 11.30 -12.30
8	ก่อนจาก ผากไว้	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	20 กันยายน 2562 11.30 -12.30

5.3 ชั้นหลังการทดลอง

ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test) โดยเป็นแบบวัดชุดเดียวกับแบบวัดก่อนการทดลอง

5.4 ชั้นติดตามผลการทดลอง

ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนหลังเสร็จสิ้นการทดลอง 4 สัปดาห์ เป็นคะแนนในระยะติดตามผลโดยใช้แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนชุดเดียวกับที่ใช้หลังการทดลอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือ IOC (Index of Item Objective Congruence)

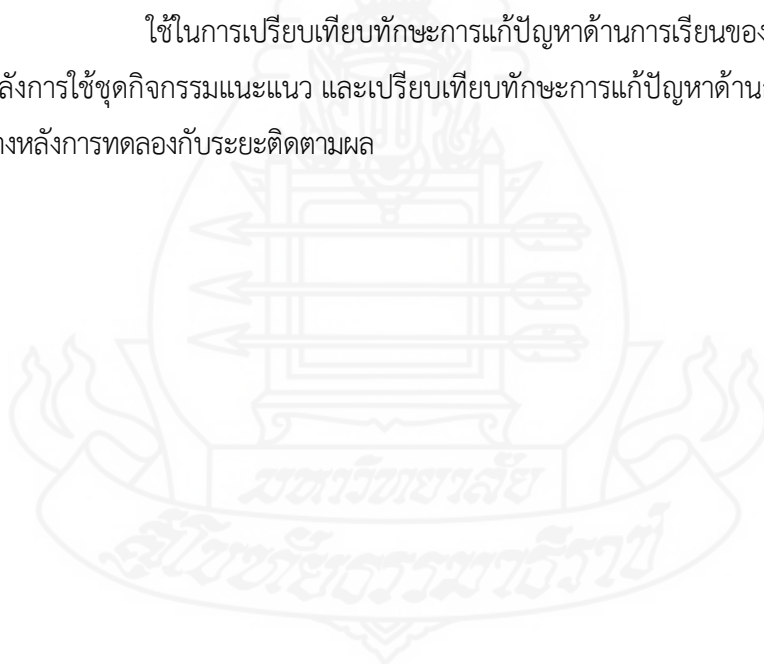
6.2.2 หาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค

6.2.3 หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้วิธีการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation)

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent)

ใช้ในการเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองกับระยะติดตามผล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร มีรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองกับระยะติดตามผล

2. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย(Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที่
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ผลที่มาจากการทดลอง เพื่อตรวจสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ 2 ข้อ ดังนี้

3.1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนสูงขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-Dependent) ของคะแนนทักษะการแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาการเรียน

ทักษะการแก้ปัญหาการเรียน	N	\bar{X}	S.D.	t	p-value
ก่อนการทดลอง	30	134.60	18.38	3.90*	.00*
หลังการทดลอง	30	144.73	18.79		

*p < .05

จากตารางที่ 4.1 พบว่า หลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาการเรียน นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการทดลองเท่ากับ 134.60 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.38 และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองเท่ากับ 144.73 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.79 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการแก้ปัญหาการเรียนหลังการทดลองไม่แตกต่างกับระยะติดตามผล ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนทักษะการแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาการเรียน

ทักษะการแก้ปัญหาการเรียน	N	\bar{X}	S.D.	t	p-value
หลังการทดลอง	30	144.73	18.79	.37	.71
ระยะติดตามผล	30	144.77	18.98		

จากตารางที่ 4.2 พบว่า หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาการเรียน เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการแก้ปัญหาด้าน

การเรียนรู้หลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองเท่ากับ 144.73 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.79 และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนระยะติดตามผลเท่ากับ 144.77 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.98 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา
ด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุป
ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐาน วิธีการดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย มีดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลัง
การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนระยะหลัง
การทดลองกับระยะติดตามผล

1.2 สมมติฐาน

1.2.1 นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.2.2 นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนระยะหลังการทดลองไม่แตกต่างกับ
ระยะติดตามผล

1.3 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย
กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 64 คน จัดชั้นเรียนโดย
การลดความสามารถ

2) กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม
(Cluster Sampling)

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของกลุ่มทดลอง ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวรวมทั้งหมด 8 กิจกรรม
- 2) แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อนำมาวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนการเคหะท่าทรายเพื่อขออนุญาตประสงค์ในการทำวิจัย รวมทั้งอธิบายรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) จัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการทดลองตามรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม
- 3) กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน
- 4) ปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่ออธิบายรายละเอียดของกิจกรรม
- 5) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-test)
- 6) ผู้วิจัยจัดกิจกรรมแนะแนวให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน
- 7) ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test) โดยเป็นแบบวัดชุดเดียวกับแบบวัดก่อนการทดลอง
- 8) ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนหลังเสร็จสิ้นการทดลอง 4 สัปดาห์ เป็นคะแนนในระยะติดตามผลโดยใช้แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนชุดเดียวกับที่ใช้หลังการทดลอง

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

- 1) นำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 2) นำผลคะแนนของกลุ่มตัวอย่างจากการวัดก่อนและหลังการทดลองมาเปรียบเทียบความก้าวหน้าโดยใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-Dependent)

3) นำผลคะแนนของกลุ่มตัวอย่างจากการวัดหลังการทดลองและระยะติดตามผล 4 สัปดาห์ มาเปรียบเทียบความก้าวหน้าของทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน หลังการทดลองและระยะติดตามผลการทดลองใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-Dependent)

1.4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร มีผลการวิจัยตามสมมติฐาน ดังนี้

1.4.1 หลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการทดลองเท่ากับ 134.60 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.38 และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองเท่ากับ 144.73 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.79 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.4.2 หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน หลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองเท่ากับ 144.73 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.79 และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนระยะติดตามผลเท่ากับ 144.77 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.98 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานได้ ดังนี้

2.1 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีทักษะการแก้ปัญหาการเรียนสูงขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีทักษะการแก้ปัญหาการเรียนสูงขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาการเรียน แสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวมีประสิทธิภาพทำให้นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาการเรียนสูงขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวจากปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับทักษะการแก้ปัญหา สามารถสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวจากนิยามปฏิบัติการ 3 ด้าน คือ (1) ด้านการเผชิญปัญหา ประกอบไปด้วยกิจกรรม

เผชิญปัญหา ผลการเรียนรู้เปลี่ยนนิสัย เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนตนเองเมื่อต้องเผชิญปัญหา และวิธีการจัดการสถานการณ์ทางการเรียนที่เกิดขึ้น (2) ด้านการตัดสินใจ ประกอบไปด้วย กิจกรรมเมื่อฉันต้องตัดสินใจ กิจกรรมทางเลือก นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเมื่อเกิดสถานการณ์ทางการเรียนที่ต้องตัดสินใจ และเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเอง (3) ด้านการคิดแก้ปัญหา ประกอบไปด้วยกิจกรรมภารกิจ พิชิตการเรียนรู้ เรียนรู้จากเหตุไปหาผล ในกิจกรรมนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้ขั้นตอนการแก้ปัญหา ฝึกฝนกระบวนการคิดวิเคราะห์ปัญหา ทำความเข้าใจปัญหาและเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมรู้จักฉัน รู้จักเธอ เป็นกิจกรรมปฐมนิเทศเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักกันมากขึ้น และชี้แจงการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมก่อนจากฝากไว้ เป็นกิจกรรมปัจฉิมนิเทศให้แนวทางการดำเนินชีวิต และสรุปกิจกรรม นักเรียนมีความสนใจตั้งใจปฏิบัติแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมเป็นอย่างดี มีการเลือกใช้สื่อประกอบที่มีความเหมาะสม ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการทำกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมแนะแนวใช้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมของ ลัดเดอร์และแนดเลอร์ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ชั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ชั้นสรุปสาระสู่ชีวิต และชั้นคิดและนำไปปฏิบัติ ทำให้นักเรียนเกิดความกระจำง เข้าใจเนื้อหา เรียนรู้ได้ง่าย มีการใช้เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมแนะแนวที่หลากหลาย ได้แก่ การเล่นเกม ใ้ความรู้ กรณีศึกษา วิดีทัศน์ ใบงาน เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ทำให้การดำเนินกิจกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ครบทั้ง 8 กิจกรรม ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองเกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนดีขึ้นตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของภา วินี บุญธิมมา (2553, น. 70-71) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคการคิดแก้ปัญหอนาตาม แนวคิดของทอร์แรนซ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาย่าง สร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่นและด้านความคิดริเริ่มสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม เน้นแนว และหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิตรภรณ์ จำางพิศ (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริม พฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมี พฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีการปรับตัวสูงขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรม เน้นแนวเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคม โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของมลฤดี แพทย์ปฐม (2558, น.67) ได้ทำการศึกษาผลการใช้ชุด กิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามารถในการบริหารเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนภูเก็

วิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต พบว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความสามารถในการบริหารเวลา สูงขึ้นก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน มีประสิทธิภาพ สามารถเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ของนักเรียนให้เพิ่มขึ้นได้จากระยะก่อนการทดลอง

2.2 หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ในระยะติดตามผล 4 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนไม่แตกต่างกับหลังการทดลอง

ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ในระยะติดตามผล 4 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนไม่แตกต่างกับหลังการทดลอง เนื่องจากนักเรียนมีการใช้ทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนอยู่เป็นประจำ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนที่คงทน ชุดกิจกรรมทุกกิจกรรมสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาการเรียนที่ดีขึ้น กิจกรรมแนะแนวทุกกิจกรรมมีการใช้สื่อเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามนิยามปฏิบัติการในแต่ละด้าน สังเกตได้จากการที่นักเรียนให้ความร่วมมือ ให้ความสนใจ และมีความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมแนะแนวทุกขั้นตอน มุ่งเน้นเสริมสร้างพัฒนานักเรียน ให้ลงมือปฏิบัติจริง เมื่อเจอปัญหาและอุปสรรคกล้าที่จะเผชิญปัญหา ตัดสินใจในการหาแนวทางการแก้ไขด้วยตนเอง รู้จักการทำงานเป็นทีม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม นอกจากนี้ นักเรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีการฝึกการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรวรรณ ศรีไสยเพชร (2558, น. 68-71) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว โดยการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยสตูล จังหวัดสตูล พบว่า ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา นักเรียนกลุ่มทดลองมีการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมโดยการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการแก้ปัญหาไม่แตกต่างกับหลังการทดลอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณพิศ จันทสุวรรณ (2556, น. 64) ได้ทำการศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหูแร่ จังหวัดสงขลา พบว่า ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภายหลัง

การทดลองและระยะติดตามผล นักเรียนกลุ่มทดลองมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ทำให้นักเรียนได้เกิดการฝึกฝนเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน เกิดเป็นความรู้ที่คงทน จึงทำให้นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนในระยะติดตามผล 4 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกับหลังการทดลอง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

3.1.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ควรมีสื่อการสอนที่หลากหลาย ทันสมัย มีสถานการณ์ปัญหาทางการเรียนที่ใกล้เคียงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.1.2 ครูแนะแนว ครูผู้สอน ควรมีการจัดสรรเวลาให้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรม

3.1.3 หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ควรมีการติดตามผล เพื่อสร้างความคงทนต่อทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน โดยการสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรม

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการแก้ปัญหาด้านต่างๆ ตามความเหมาะสมกับสภาพปัญหาของนักเรียน

3.2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางที่จะทำให้ทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนเกิดความคงทนในระยะยาว เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้

3.2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการแก้ปัญหาด้านการเรียนระหว่างกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มควบคุม

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). *ทักษะแก้ปัญหาเรื่องจำเป็นสำหรับเด็กไทย*. สืบค้นจาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/kriengsak>
- จารุวรรณ แสงด้วง. (2556). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผดุงปัญญา จังหวัดตาก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จิตราภรณ์ จำนงพิศ. (2557). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2541). *กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.
- ถ้วนริสา ต่วนสุหลง. (2552). *ผลการเรียนรู้ตามแนวจิตวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.
- ณัฐวีร์ นงนุช. (2552). *ผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ทิพย์วัลย์ สีจันทร์ และคณะ. (2549). *การคิดและการตัดสินใจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ทิตนา แชมมณี และคณะ. (2544). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ: เดอะ มาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้น.
- ทิตนา แชมมณี. (2544). *ศาสตร์การสอนเพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ธีระวัฒน์ ชัยยุทธยรรยง และวารภรณ์ หงส์ดีลกุล. (2549). *กิจกรรมแนะแนว ม.3*. กรุงเทพฯ: อักษร-เจริญทัศน์.

- นุศรา หมัดอะด้า. (2555). การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และความคงทนในการคิดแก้ปัญหาที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์-ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- บุษกรณ์ สุวรรณรัตน์. (2554). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์-ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). การพัฒนาการคิด. (พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินติ้ง.
- พนม เกตุมาน. (2550). คู่มือครู ปัญหาพฤติกรรมที่พบบ่อยในนักเรียนและแนวทางแก้ไข. สืบค้นจาก https://www.psyclin.co.th/new_page_53.htm
- พรรณพิศ จันทสุวรรณ. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหูแร่ จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี
- พรสวรรค์ ภัทรบรรพต. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในกลุ่มเด็กด้อยโอกาสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23. (วิทยานิพนธ์-ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พิสมัย วราขุน. (2550). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- ภาวินี บุญธิมา. (2553). การจัดการกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์แรนซ์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่
- มิเรียม ชื่นสุวรรณ. (2554). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- มณฑนา บรรพสุทธิ. (2553). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาที่ทักษะชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- มลฤดี แพทย์ปฐม. (2558). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามารถในการบริหารเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2543). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. (2544). หน่วยที่ 12 การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการแนะแนว*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2554). หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวและการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ลิขิต พวงประโคน. (2552). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชีวิตกับสิ่งแวดล้อมความสามารถในการแก้ปัญหาและความพึงพอใจในการเรียนการสอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- วรรณภา เหล่าไพศาลพงษ์. (2554). การศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหากับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วัชร ทรัพย์มี. (2531). การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วัฒนกิจ สิทธิสถิตอังกูร. (2546). การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วิทยากร เชียงกุล. (2562). ปัญหาหลักของการศึกษาไทย. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/647483>
- วิไลวรรณ อนันตะ. (2554). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กับสื่อรูปภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนบ้านถ้ำ จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- สมร ทองดี และปราณี รามสูตร. (2545). หน่วยที่ 9 แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- สุกัญญา ศรีสาคร. (2547). *การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สุคนธ์ สิ้นธพานนท์. (2545). *การจัดกระบวนการเรียนรู้: เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สุคนธ์ สิ้นธพานนท์, วรรัตน์ วรรณเลิศลักษณ์ และพรรณี สิ้นธพานนท์. (2555). *พัฒนาทักษะกระบวนการคิดตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินติ้ง.
- สุภามาส เทียนทอง. (2553). *การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ลำราญ วงศ์ขวัญ. (2558). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการควบคุมตนของผู้ต้องขังเรือนจำกลางบางขวาง*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อัญชลี นางแล. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อุมาภรณ์ ทองเสมอ. (2548). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์กับการสอนตามคู่มือครู*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.

อรรรรณ ศรีไสยเพชร. (2557). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย สตุล จังหวัดสตุล (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชื่อ อาจารย์คนางค์ เรืองสวัสดิ์
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนการเคหะท่าทราย
 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
 จิตวิทยาและการแนะแนว
 ประสบการณ์ทำงานหรือความชำนาญ ครูชำนาญการพิเศษ
 หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนการเคหะท่าทราย
2. ชื่อ อาจารย์พรฤดี ครูหงษ์สา
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนการเคหะท่าทราย
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)
 การวัดและประเมินผลการศึกษา
 ประสบการณ์ทำงานหรือความชำนาญ ครูชำนาญการพิเศษ
 ครูวัดและประเมินผล โรงเรียนการเคหะท่าทราย
3. ชื่อ อาจารย์อรนุช กาญจนประกร
 สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) จิตวิทยาการศึกษา
 ประสบการณ์ทำงานหรือความชำนาญ นักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ชำนาญการพิเศษ
 หัวหน้าฝ่ายแนะแนวการศึกษา สำนักบริการการศึกษา
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก ข

แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

ชื่อเครื่องมือ แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์

เพื่อวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 64 คน

นิยามปฏิบัติการ

ทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรับรู้ตัวเอง ในการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ ทางการเรียนรู้และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาให้บรรลุ จุดมุ่งหมาย สามารถจัดปัญหานั้นหมดไป โดยอาศัยสถานการณ์และแนวทางดังต่อไปนี้ คือ การเผชิญปัญหา การตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา

- องค์ประกอบที่ 1 การเผชิญปัญหา หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้น เช่น การไม่ท้อถอยกับงาน การปรับเปลี่ยนทัศนคติและความต้องการของตนเองใหม่ การพยายามทำงานให้สำเร็จ การหาวิธีการผ่อนคลายปัญหา
- องค์ประกอบที่ 2 การตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถในการเลือกและตัดสินใจในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาทางการเรียน
- องค์ประกอบที่ 3 การคิดแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้น การหาสาเหตุของปัญหา วิธีการในการแก้ไขปัญหาทางการเรียน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการเรียน

แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง 1. แบบนี้เป็นแบบวัดประกอบการศึกษาทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไม่มีคำตอบใดที่ถูกและผิด และไม่มีผลกับผลการเรียนของนักเรียน ขอให้นักเรียนตอบคำถามที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพื่อที่จะได้มีทักษะในการแก้ปัญหาทางการเรียนและจะได้พัฒนาตนเองในโอกาสต่อไป มีคำตอบ 5 คำตอบ ข้อความแต่ละประโยคคือจริง ค่อนข้างจริง ไม่น่าใจ ค่อนข้างไม่จริง และไม่จริง ให้นักเรียนเลือกช่องที่นักเรียนคิดว่าตรงกับนักเรียนมากที่สุด

2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ - นามสกุล ชั้น ม. 2/.....

เพศ () ชาย () หญิง

ตอนที่ 2 แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน จำนวน 40 ข้อ

องค์ประกอบที่	ข้อ	ข้อความ	เกณฑ์การประเมิน				
			จริง	ค่อนข้างจริง	ไม่น่าใจ	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง
1. การเผชิญปัญหา หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองเมื่อต้องเผชิญกับปัญหา ทางด้านการเรียนที่เกิดขึ้น ได้แก่ การไม่ท้อถอยกับงาน การปรับเปลี่ยนทัศนคติและความต้องการของตนเองใหม่ การ	1	ฉันตั้งใจเรียนในรายวิชาที่ฉันชอบ					
	2	ฉันไม่ต้องการเรียนเสริมในรายวิชาใด					
	3	ฉันยอมรับผลจากการไม่ตั้งใจเรียน					
	4	ฉันไม่อยากเรียนหนังสือ					
	5	ฉันคิดว่าการทบทวนบทเรียนอยู่เสมอ จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น					
	6	ฉันพยายามทำงานให้ทันตามกำหนดส่ง					
	7	ฉันชอบทำงานด้วยตัวฉันเอง					
	8	ฉันออกกำลังกายเพื่อคลายเครียด					
	9	ฉันลอกการบ้านเพื่อนเป็นประจำ					

องค์ประกอบที่	ข้อ	ข้อความ	เกณฑ์การประเมิน				
			จริง	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง
พยายามทำงานให้สำเร็จ การหาวิธีการผ่อนคลาย ปัญหา	10	ฉันชอบซักสีหน้าเวลาคุณครูว่ากล่าว ตักเตือน					
	11	ฉันหยุดเรียนบ่อยครั้ง					
	12	ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายไม่อยากมาโรงเรียน					
	13	จากประสบการณ์ทางการเรียนที่ผ่านมา ทำให้ฉันปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง					
2. การตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถในการเลือก และตัดสินใจในการหา แนวทางการแก้ไขปัญหา ทางการเรียน	14	ฉันลอกงานเพื่อนเพื่อให้ส่งทันตาม กำหนด					
	15	ฉันเลือกทำงานในรายวิชาที่ฉันชอบก่อน รายวิชาอื่น					
	16	ฉันมีการวางแผนการทำงานทุกครั้งก่อน ทำงาน					
	17	ฉันมีการแบ่งเวลาในการทำงาน					
	18	ฉันทบทวนบทเรียนล่วงหน้าก่อน-หลังมา โรงเรียน					
	19	ฉันตั้งเป้าหมายในการเรียนและฉันจะทำ ให้สำเร็จ					
	20	ฉันจะตั้งใจเรียนเพื่ออนาคต					
	21	ฉันมีตารางการอ่านหนังสือประจำวัน					
	22	ฉันสรุปบทเรียนเป็น mind map					
	23	ฉันสรุปเนื้อหาบทเรียนด้วยตัวเอง					
	24	ฉันชอบติวบทเรียนกับเพื่อนๆ					
	25	ฉันขอให้เพื่อนช่วยทบทวนบทเรียนเมื่อ ไม่เข้าใจ					
	26	เมื่อฉันมีปัญหาในการเรียนฉันจะปรึกษา กับคุณครูที่ปรึกษา					
	27	ฉันจะจดเนื้อหาบทเรียนที่ไม่เข้าใจแล้ว พยายามทำความเข้าใจ					

องค์ประกอบที่	ข้อ	ข้อความ	เกณฑ์การประเมิน				
			จริง	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง
3. การคิดแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถใน กระบวนการวิเคราะห์ ปัญหาและหาแนว ทางการแก้ไขปัญหา ทางการเรียนที่เกิดขึ้น การหาสาเหตุของปัญหา และวิธีการในการแก้ไข ปัญหาทางการเรียน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ทางการเรียน	28	ฉันสามารถแก้ปัญหาที่ยากและซับซ้อน					
	29	ฉันลงมือแก้ปัญหาไปที่ละขั้น					
	30	ฉันมักแก้ปัญหาการเรียนด้วยตัวเอง					
	31	ฉันไม่ชอบที่จะทบทวนบทเรียน					
	32	การอ่านหนังสือทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์					
	33	ฉันลงมือแก้ปัญหาที่สาเหตุของปัญหา					
	34	ฉันมักขอความช่วยเหลือด้านการเรียนจากผู้อื่น เช่น พ่อแม่ พี่น้อง					
	35	ฉันช่วยที่บ้านทำงานจึงไม่มีเวลาอ่านหนังสือ					
	36	ฉันมีปัญหาทางการเรียนเพราะฉันติดเกม					
	37	ฉันคิดหาวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด					
	38	ฉันขาดแรงจูงใจในการเรียน					
	39	เมื่อพบปัญหานั้นฉันจะพยายามทบทวนหาสาเหตุของปัญหา					
	40	ฉันไม่กล้าถามคุณครูเมื่อไม่เข้าใจบทเรียน					

ภาคผนวก ค

ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของแบบวัด

ตารางที่ ค.1 ผลการลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาความสอดคล้องระหว่าง
ข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	ด้านการเผชิญปัญหา				
1	ฉันตั้งใจเรียนเฉพาะรายวิชาที่ฉันชอบ	1	0	1	0.67
2	ฉันไม่ต้องการเรียนเสริมในรายวิชาใด	1	0	1	0.67
3	ฉันยอมรับผลจากการไม่ตั้งใจเรียน	1	1	1	1.00
4	ฉันไม่อยากเรียนหนังสือ	1	1	1	1.00
5	ฉันคิดว่าการทบทวนบทเรียนอยู่เสมอ จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น	1	1	1	1.00
6	ฉันพยายามทำงานให้ทันตามกำหนดส่ง	1	1	1	1.00
7	ฉันชอบทำงานด้วยตัวฉันเอง	1	1	1	1.00
8	ฉันออกกำลังกายเพื่อคลายเครียด	1	1	1	1.00
9	ฉันมักลอกการบ้านเพื่อน	1	1	1	1.00
10	ฉันชอบซักสีหน้าเวลาคุณครูว่ากล่าวตักเตือน	0	1	1	0.67
11	ฉันหยุดเรียนบ่อยครั้ง	0	1	1	0.67
12	ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายไม่อยากมาโรงเรียน	0	1	1	0.67
13	จากประสบการณ์ทางการเรียนที่ผ่านมาทำให้ฉันปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้น	1	1	1	1.00
	ด้านการตัดสินใจ				
14	ฉันมักลอกงานเพื่อนเพื่อให้ส่งทันกำหนด	1	0	1	0.67
15	ฉันเลือกทำงานในรายวิชาที่ฉันชอบก่อนรายวิชาอื่น	1	0	1	0.67
16	ฉันมีการวางแผนการทำงานทุกครั้งก่อนทำงาน	1	1	1	1.00
17	ฉันมีการแบ่งเวลาในการทำงาน	1	1	1	1.00
18	ฉันทบทวนบทเรียนล่วงหน้าก่อน - หลังเข้าห้องเรียน	1	1	1	1.00
19	ฉันตั้งเป้าหมายในการเรียนและฉันจะทำให้สำเร็จ	1	1	1	1.00
20	ฉันจะตั้งใจเรียนเพื่ออนาคต	1	1	1	1.00
21	ฉันมีตารางการอ่านหนังสือประจำวัน	1	1	1	1.00

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	
	ด้านการตัดสินใจ (ต่อ)				
22	ฉันสรุปบทเรียนเป็น mind map	1	1	1	1.00
23	ฉันสรุปเนื้อหาบทเรียนด้วยตัวเอง	1	1	1	1.00
24	ฉันชอบติวบทเรียนกับเพื่อนๆ	1	1	1	1.00
25	ฉันขอให้เพื่อนช่วยเมื่อไม่เข้าใจบทเรียน	1	0	1	0.67
26	เมื่อฉันมีปัญหาในการเรียนฉันจะปรึกษากับคุณครูที่ปรึกษา	1	1	1	1.00
27	ฉันจะจดเนื้อหาบทเรียนที่ไม่เข้าใจแล้วพยายามทำความเข้าใจ	1	1	1	1.00
	ด้านการคิดแก้ปัญหา	1	1	1	1.00
28	ฉันสามารถแก้ปัญหาที่ยากและซับซ้อน				
29	ฉันลงมือแก้ปัญหาไปที่ละขั้น	1	1	1	1.00
30	ฉันมักแก้ปัญหาการเรียนด้วยตัวเอง	1	1	1	1.00
31	ฉันไม่ชอบที่จะทบทวนบทเรียน	1	1	1	1.00
32	ฉันคิดว่าการอ่านหนังสือทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์	1	1	1	1.00
33	ฉันลงมือแก้ปัญหาที่สาเหตุของปัญหา	1	1	1	1.00
34	ฉันมักขอความช่วยเหลือด้านการเรียนจากผู้อื่น เช่น พ่อแม่ พี่	1	1	1	1.00
35	ฉันต้องช่วยที่บ้านทำงานจึงไม่มีเวลาอ่านหนังสือ	1	0	1	0.67
36	ฉันมีปัญหาทางการเรียนเพราะฉันติดเกม	0	1	1	0.67
37	ฉันคิดหาวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด	1	1	1	1.00
38	ฉันไม่มีแรงจูงใจในการเรียน	1	0	1	0.67
39	เมื่อพบปัญหานั้นฉันจะพยายามทบทวนหาสาเหตุของปัญหา	1	1	1	1.00
40	ฉันเรียนไม่เข้าใจและไม่กล้าถามคุณครู	1	0	1	0.67
IOC รวม					0.84

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์การหาค่าความเที่ยง และค่าอำนาจจำแนก
ของแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

ตารางที่ ง.1 ผลการวิเคราะห์การหาค่าความเที่ยง และค่าอำนาจจำแนก ของแบบวัดทักษะ
การแก้ปัญหาด้านการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.31	21	0.72
2	0.20	22	0.33
3	0.40	23	0.61
4	0.24	24	0.52
5	0.55	25	0.40
6	0.78	26	0.55
7	0.64	27	0.40
8	0.66	28	0.61
9	0.25	29	0.35
10	0.41	30	0.57
11	0.42	31	0.38
12	0.33	32	0.49
13	0.55	33	0.68
14	0.48	34	0.51
15	0.45	35	0.32
16	0.73	36	0.20
17	0.76	37	0.52
18	0.61	38	0.61
19	0.45	39	0.51
20	0.78	40	0.40

ค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งหมดเท่ากับ 0.93

ภาคผนวก จ

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา
ด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะแก้ปัญหาด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิด วิเคราะห์ปัญหา อย่างมีขั้นตอน และทำ
ให้ปัญหาการเรียนได้รับการแก้ไข โดยใช้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนะแนว 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะแก้ปัญหาด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีทั้งหมด 8 กิจกรรมการเรียนรู้ ใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 8 ชั่วโมง แผนการจัดกิจกรรมแต่ละแผนประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของกิจกรรม เครื่องมือ อุปกรณ์และสื่อกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผล

ครั้งที่ 1

กิจกรรม : รู้จักฉัน รู้จักเธอ

เวลา
1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนและบุคคลอื่นในสังคม จะทำให้เกิดมิตรภาพที่ดีระหว่างกัน สร้างความอบอุ่นใจ สร้างการยอมรับ ความรักใคร่สมัคสมานสามัคคี และความร่วมมือในกลุ่มเพื่อจะ ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ สำเร็จราบรื่น การสร้างสัมพันธภาพที่ดีเป็นสิ่งที่ควรนำไปปฏิบัติเพื่อ จะได้เกิดความสำเร็จและความสุขในการดำเนินชีวิต

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อสร้างบรรยากาศเป็นกันเองก่อนการทำกิจกรรม
2. เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรม

3. การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- 1.1 ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับผู้ร่วมกิจกรรมโดยการแนะนำตนเองกับนักเรียน
- 1.2 ผู้วิจัยชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์

และวิธีการในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว แจกกำหนดการในการเข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกิจกรรมละลายพฤติกรรมจากการเล่นเกมส์ “รู้จักฉัน รู้จักเธอ” ถามเพื่อนและจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ของเพื่อนในหัวข้อต่อไปนี้ (ชื่อเล่น.....อาหารที่ชอบ..... วิชาที่ชอบ..... งานอดิเรก.....)

2.2 เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับเพื่อนจนครบทุกคนแล้ว ให้นักเรียนพยายามจดจำข้อมูลให้ได้ โดยไม่ต้องดู นักเรียนแต่ละคนออกมาแนะนำเพื่อนให้สมาชิกในกลุ่มได้ทราบ

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมช่วยกันอภิปรายสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม “รู้จักฉัน รู้จักเธอ”

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

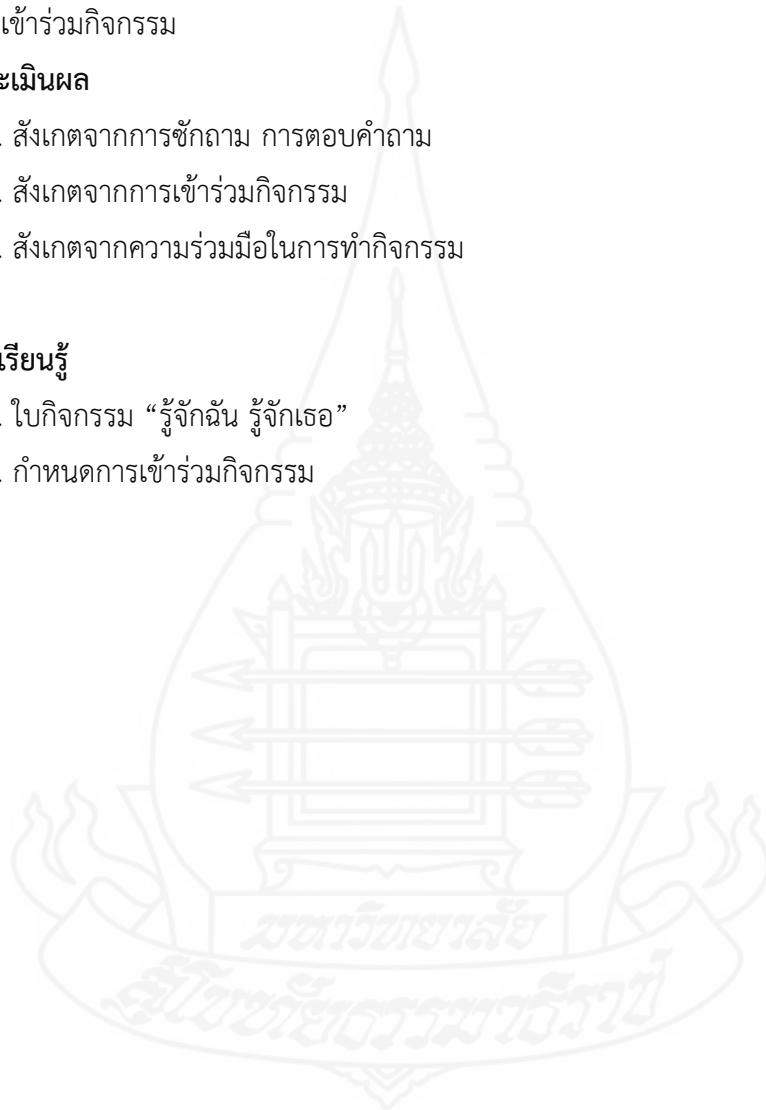
4.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันเสนอข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว รวมทั้งสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

4. การประเมินผล

1. สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม
2. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม
3. สังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรม

5. สื่อการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรม “รู้จักฉัน รู้จักเธอ”
2. กำหนดการเข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	สถานที่	วัน/เวลา
1	รู้จักฉัน รู้จักเธอ	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	11 กันยายน 2562 11.30 -12.30
2	เผชิญปัญหา	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	12 กันยายน 2562 11.30 -12.30
3	ผลการเรียน เปลี่ยนนิสัย	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	13 กันยายน 2562 11.30 -12.30
4	เมื่อฉันต้องตัดสินใจ	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	16 กันยายน 2562 11.30 -12.30
5	ทางเลือก	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	17 กันยายน 2562 11.30 -12.30
6	ภารกิจ พิชิตการเรียนรู้	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	18 กันยายน 2562 11.30 -12.30
7	เรียนรู้จากเหตุ เพื่อไปหาผล	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	19 กันยายน 2562 11.30 -12.30
8	ก่อนจาก ฝากไว้	ห้องประชุม (อาคารมัธยม)	20 กันยายน 2562 11.30 -12.30

ครั้งที่ 2

กิจกรรม : เผลิณปัญหา

เวลา
1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ปัญหาและอุปสรรคทางการเรียน เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาหากการบริหารจัดการปัญหานั้นไม่ดี ก็อาจจะทำให้ผู้ที่ประสบปัญหาเกิดความท้อถอยกับการเรียนไปในที่สุด การมีทักษะในการเผชิญปัญหาจะทำให้ผู้ที่ประสบปัญหา มีแนวทางหรือมีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหานั้นให้หมดไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาทางการเรียน
2. นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น

3. การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาทางการเรียนของนักเรียนที่ผ่านมา และนักเรียนสามารถรับมือกับปัญหานั้นได้อย่างไร เมื่อต้องเผชิญกับปัญหา

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนในหัวข้อ การเผชิญปัญหาทางการเรียน แต่ละคนมีวิธีการจัดการปัญหาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน หากจัดการปัญหาได้ดี ก็จะทำให้มีความสุขกับสิ่งที่ทำ

2.2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 5 คน อ่านสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในกิจกรรม “การเผชิญปัญหา” และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา พร้อมทั้งหาแนวทางการแก้ไขปัญหานั้น

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอจากกิจกรรมการเผชิญปัญหา

3.2 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรม ดังนี้ การต้องเผชิญกับปัญหา ไม่มีใครชอบและอยากอยู่ในสถานการณ์นั้น แต่สิ่งที่ทุกคนจะต้องตระหนักก็คือ เมื่อมีปัญหาต้องแก้ไข ไม่ใช่การหนีปัญหา เพราะปัญหานั้นก็ยังคงอยู่

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

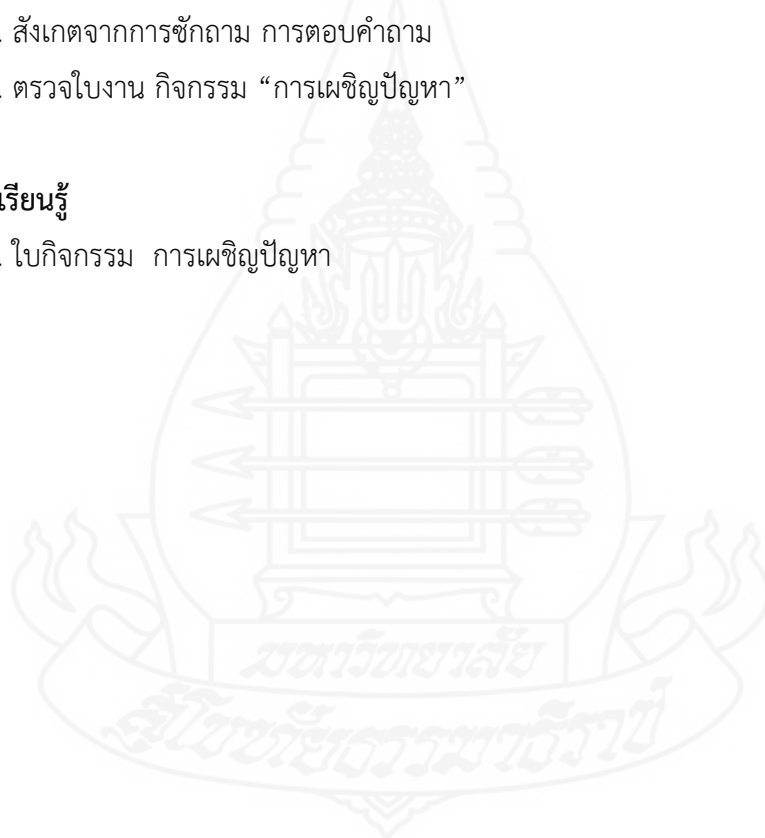
4.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรม และนำข้อคิดที่ได้เอาไปปฏิบัติ ดังนี้ การเผชิญปัญหาทางการเรียนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน นักเรียนจึงควรฝึกวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน ไม่หนีปัญหา ถ้าที่จะเผชิญปัญหา จะทำให้ปัญหานั้นคลี่คลายและหมดไป นักเรียนก็จะได้มีกำลังใจในการเรียนต่อไป ไม่หยุดเรียนกลางคัน

4. การประเมินผล

1. สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม
2. ตรวจสอบงาน กิจกรรม “การเผชิญปัญหา”

5. สื่อการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรม การเผชิญปัญหา

ใบกิจกรรม “เผชิญปัญหา”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

ก้องหล้าเป็นเด็กขี้เกียจ ไม่ชอบส่งงาน หากมีวันไหนมีคาบเรียนกับคุณครูสุดโหด ชอบคาตโทษและดุเขาบ่อยๆ เรื่องของการเรียน เขาก็มักจะหนีปัญหาโดยการไม่เข้าเรียนในรายวิชาของครูคนนั้น เพื่อหลีกเลี่ยงโดนครูเจ้าระเบียบดุว่ากล่าวตักเตือน

1. นักเรียนคิดว่าก้องหล้าแก้ปัญหาถูกวิธีหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. หากนักเรียนเป็นก้องหล้า นักเรียนจะมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรม “เผชิญปัญหา”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

นรินทร์ มักมาโรงเรียนสายเป็นประจำและไม่ชอบส่งการบ้าน บางวันมาสายก็ไม่เข้าโรงเรียน หนีไปเล่นเกม นรินทร์เคยเล่าให้เพื่อนฟังว่า “มาโรงเรียนสายก็เรียนไม่ทันเพื่อน และต้องทำบันทึกพฤติกรรม แจ้งผู้ปกครอง สู้โดดเรียนไปเล่นเกมไม่ได้ไม่มีคนว่า” นรินทร์จึงแก้ปัญหาโดยการไม่เข้าโรงเรียนเพราะกลัวว่าต้องทำบันทึกพฤติกรรมและกลัวผู้ปกครองเสียใจ

1. นักเรียนคิดว่านรินทร์แก้ปัญหาถูกวิธีหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. หากนักเรียนเป็นนรินทร์นักเรียนจะมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ครั้งที่ 3

เวลา
1 ชั่วโมง

กิจกรรม : ผลการเรียนรู้เปลี่ยน

1.สาระสำคัญ

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาสังคมให้คนซึ่งเป็นสมาชิกของสังคม เป็นคนมีคุณภาพ คุณธรรม การศึกษาช่วยสร้างจิตสำนึกในการเป็นมนุษย์ มีจิตวิญญาณของผู้มีอารยธรรมทางปัญญาและความงดงามทางจิตใจ การศึกษาสร้างให้คนมีความรู้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ มีความอดทนในการต่อสู้กับอุปสรรคของชีวิต การศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกวัย

ผลการเรียนแม้ไม่ใช่ตัววัดความสำเร็จในชีวิต แต่ผลการเรียนก็สามารถบ่งบอกได้ว่า ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีความพยายาม และสามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ไปได้มากน้อยเพียงใด สิ่งนั้นก็ จะปรากฏที่ผลการเรียนของผู้เรียนเอง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักยอมรับและจัดการกับผลการเรียนที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนเอง
2. นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น

3. การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาทางการเรียนของนักเรียนที่ผ่านมา และนักเรียนสามารถรับมือกับปัญหานั้นได้อย่างไร เมื่อต้องเผชิญกับปัญหา

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนในหัวข้อ “ผลการเรียนเปลี่ยนนิสัย” เมื่อนักเรียนได้รับผลการเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจกับผลการเรียนที่ได้รับหรือไม่

2.2 นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรม “ผลการเรียนเปลี่ยนนิสัย” โดยการตอบคำถามลงในใบกิจกรรมในประเด็นต่อไปนี้

- ผลการเรียนรู้ของนักเรียนในเทอมที่ผ่านมา เกรดเฉลี่ย

- นักเรียนพึงพอใจกับผลการเรียนของเทอมที่ผ่านมาหรือไม่
- นักเรียนคิดว่าเพราะอะไรนักเรียนจึงได้ผลการเรียน เช่นนั้น
- นักเรียนมีแนวทางในการพัฒนาตนเองให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้นได้อย่างไร
- ถ้าเปรียบเทียบการเรียนเป็นตัวการ์ตูน นักเรียนจะเปรียบเทียบตนเองเป็นตัวการ์ตูนใด

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ผู้วิจัยสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอ

3.2 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุป นักเรียนได้รับผลการเรียนแล้ว สามารถบ่งบอกตัวตนของนักเรียนได้ว่านักเรียนมีผลการเรียนอยู่ในระดับใด นักเรียนมีความพึงพอใจกับผลการเรียนของนักเรียนหรือต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทิศทางใด

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม ดังนี้ผลการเรียนของนักเรียนจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าสิ่งที่นักเรียนได้ทำกิจกรรมทางการเรียนที่ผ่านมามีอยู่ในเกณฑ์ใด และนักเรียนสามารถนำไปปรับปรุงตนเองให้มีผลการเรียนที่ดีได้ นักเรียนจะต้องมีความรับผิดชอบ เอาใจใส่กับการเรียน มีการวางแผนการเรียนที่ดี ทำงานส่งตามกำหนดเวลา และหาวิธีผ่อนคลายตนเองเมื่อเกิดสภาวะความเครียดจากปัญหาการเรียนก็จะทำให้นักเรียนเป็นคนเก่ง ดี มีสุข ได้

4. การประเมินผล

1. สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม
2. ตรวจสอบงาน กิจกรรม “ผลการเรียนเปลี่ยนนิสัย”

5. สื่อการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรม ผลการเรียนเปลี่ยนนิสัย

ชื่อ - สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบกิจกรรม

ผลการเรียนเปลี่ยนนิสัย

1. ผลการเรียนของนักเรียนในเทอมที่ผ่านมา เกรดเฉลี่ย.....
2. นักเรียนพึงพอใจกับผลการเรียนของเทอมที่ผ่านมาหรือไม่.....
3. นักเรียนคิดว่าเพราะอะไรนักเรียนจึงได้ผลการเรียน เช่นนั้น.....
.....
.....
4. นักเรียนมีแนวทางในการพัฒนาตนเองให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้นได้อย่างไร.....
.....
.....
5. ถ้าเปรียบเทียบการเรียนเป็นตัวการ์ตูน นักเรียนจะเปรียบตนเองเป็นตัวการ์ตูนใด.....
เพราะอะไร.....
.....
.....

ครั้งที่ 4

เวลา
1 ชั่วโมง

กิจกรรม : เมื่อฉันต้องตัดสินใจ

1. สาระสำคัญ

การตัดสินใจเป็นทักษะสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินชีวิต ที่บุคคลจำเป็นต้องเรียนรู้และฝึกฝน การรู้จักตัดสินใจอย่างเป็นขั้นตอนอยู่บนพื้นฐานที่เป็นจริงและถูกต้อง จะช่วยทำให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพและมีประโยชน์สูงสุด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะการตัดสินใจอย่างเป็นขั้นตอน
2. นักเรียนมีแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม

3. การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ในชีวิตประจำวันของนักเรียนมีสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดที่ทำให้นักเรียนต้องตัดสินใจเลือกแนวทางใดแนวทางหนึ่ง เพื่อให้หลุดพ้นจากปัญหาที่นักเรียนกำลังเผชิญอยู่

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนในปัจจุบัน มักจะมีปัญหาที่หลากหลาย ผู้ที่สามารถเลือกและตัดสินใจทำในสิ่งที่ถูกต้องได้อย่างมีเหตุผล ก็สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่น

2.2 นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน ช่วยกันศึกษาใบความรู้เรื่อง “กลยุทธ์การตัดสินใจอย่างรอบคอบ” จากนั้นนักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรม “เมื่อฉันต้องตัดสินใจ” และคิดวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้

- หากนักเรียนเป็นนิสิต นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร (พักการเรียนตามที่ตั้งใจไว้ กลับมาเรียนต่อและปรับปรุงตนเองใหม่ กลับมาเรียนแต่ยังคงมีพฤติกรรมแบบเดิม มาเรียนบ้าง ไม่มาเรียนบ้าง)

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนองานหน้าห้องเรียน

3.2 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุป การแก้ไขปัญหาทางการเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมจะต้องคิดและตัดสินใจอย่างรอบคอบ และควรมีเหตุผลในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

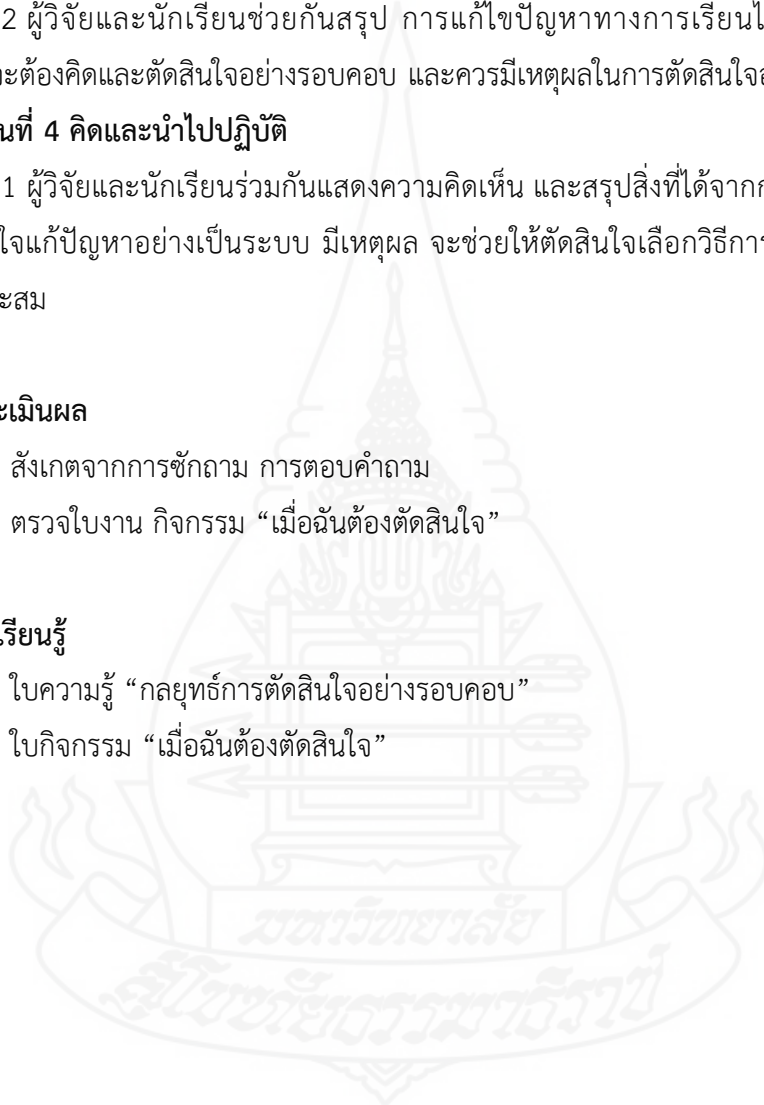
4.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม ดังนั้น การตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีเหตุผล จะช่วยให้ตัดสินใจเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

4. การประเมินผล

1. สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม
2. ตรวจสอบงาน กิจกรรม “เมื่อฉันต้องตัดสินใจ”

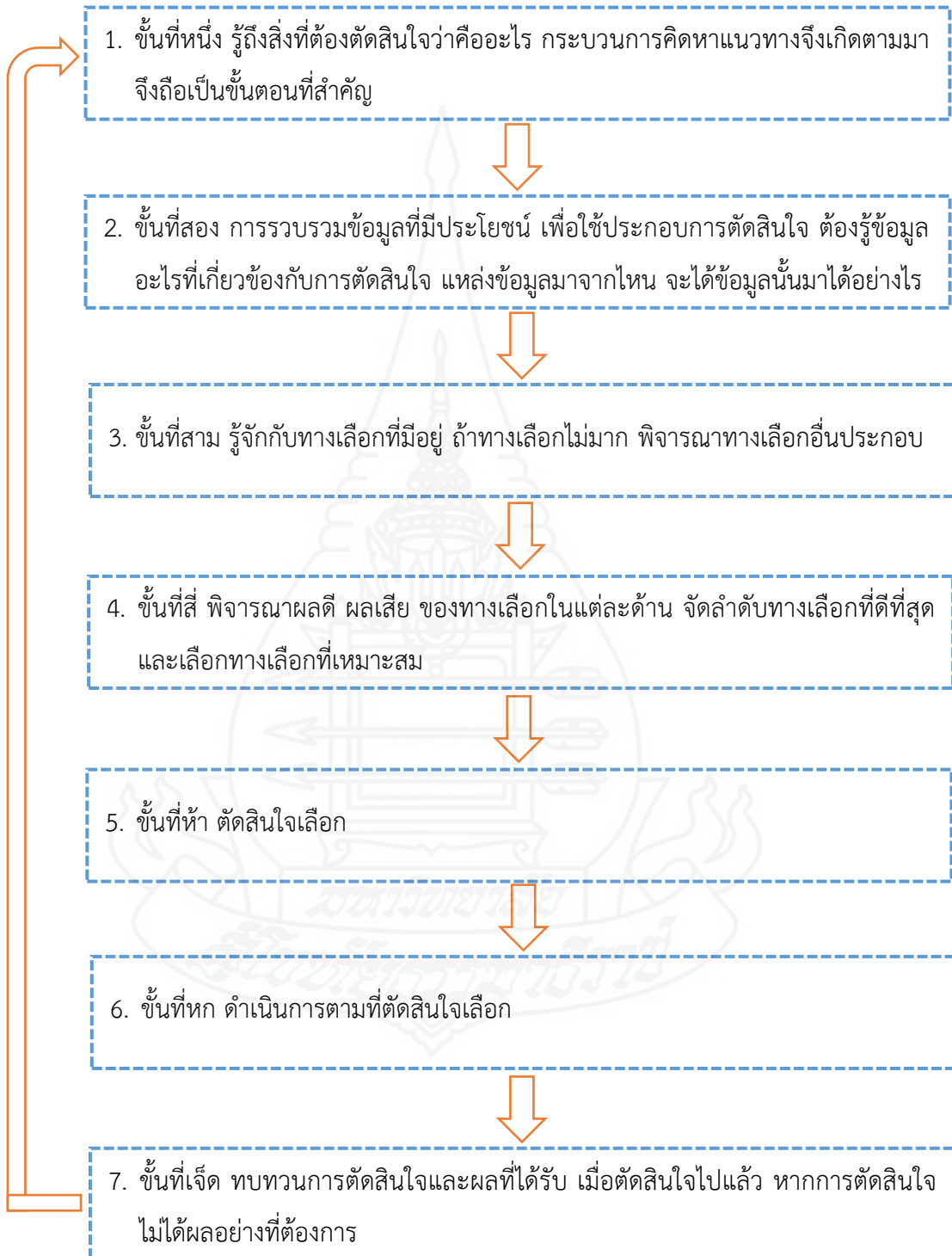
5. สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้ “กลยุทธ์การตัดสินใจอย่างรอบคอบ”
2. ใบกิจกรรม “เมื่อฉันต้องตัดสินใจ”

ใบความรู้

เรื่อง กลยุทธ์การตัดสินใจอย่างรอบคอบ

ใบกิจกรรม “เมื่อฉันต้องตัดสินใจ”

เช้าวันจันทร์ที่สดใส ผู้ปกครองของเด็กหญิงณิชา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ได้มาพบคุณครูที่ปรึกษา เพื่อที่จะขอพักการเรียน เนื่องจาก เด็กหญิงณิชา ไม่ค่อยชอบมาโรงเรียน คบเพื่อนต่างวัย และหนีออกจากบ้านบ่อยครั้ง คุณครูที่ปรึกษาได้อธิบาย และบอกถึงความสำคัญและผลที่ตามมา หากพักการเรียนในช่วงเวลานี้ เพราะเหลือเวลาอีกแค่หนึ่งสัปดาห์ ก็จะสอบปลายภาคแล้ว โดยผู้ปกครองและคุณครูที่ปรึกษา ให้เด็กหญิงณิชาได้ตัดสินใจเองว่าจะเรียนต่อ หรือพักการเรียนดี

นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่า หากนักเรียนเป็นณิชา นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

1. พักการเรียนตามที่ตั้งใจไว้

ผลดี.....

ผลเสีย.....

2. กลับมาเรียนต่อและปรับปรุงตนเองใหม่

ผลดี.....

ผลเสีย.....

3. กลับมาเรียน แต่ยังคงมีพฤติกรรมแบบเดิม มาเรียนบ้าง ไม่มาเรียนบ้าง

ผลดี.....

ผลเสีย.....

การกระทำของณิชาที่กลุ่มเลือก คือ.....

ครั้งที่ 5

กิจกรรม : ทางเลือก

เวลา

1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

คนเราทุกคนสามารถเลือกทางเดินของชีวิตได้ แต่บางเรื่องราวของชีวิตกลับทำให้เราไม่สามารถเลือกได้ว่าจะดำเนินชีวิตตนเองไปอย่างไร ในบางครั้ง บางสถานการณ์ทำให้เราไม่กล้าตัดสินใจที่จะเลือกทางใดทางหนึ่ง แต่สุดท้ายเราต้องเลือก และเราต้องเลือกทางที่ดีที่สุด แม้ว่าผลจะเป็นอย่างไร สุดท้ายเราก็ได้เลือกทางนั้นแล้ว

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะในการคิดหาทางเลือกที่เหมาะสมกับตัวนักเรียน
2. นักเรียนมีแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม

3. การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- 1.1 ผู้วิจัยทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา และอธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมในครั้งนี้
- 1.2 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า “ในชีวิตประจำวันของนักเรียนมีสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดที่ทำให้นักเรียนต้องเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือไม่”

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนในปัจจุบัน ว่าเกิดจากสาเหตุใด และนักเรียนจะมีวิธีการในการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

2.2 นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 3-5 คน ศึกษา วิดีทัศน์ เรื่อง “เด็กเรียน & เด็กไม่เรียน” จากนั้นนักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรม “ทางเลือก” โดยวิเคราะห์ทีละประเด็นต่อไปนี้

- นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรจากพฤติกรรมของเด็กทั้งสองคน

- หากให้นักเรียนเลือกเป็นตัวละครในเรื่องนี้ นักเรียนจะเลือกเป็นตัวละครใด เด็กเรียน

VS เด็กไม่เรียน เพราะเหตุใด

- เมื่อนักเรียนมีปัญหาทางการเรียนและไม่อยากเรียนหนังสือนักเรียนจะมีวิธีการใดในการแก้ไขปัญหานั้น

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนองานหน้าห้องเรียน

3.2 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุป นักเรียนแต่ละคนมีทางเลือกเป็นของตนเอง อยู่ที่จะเลือกทางเดินแบบใด หากทางเลือกที่ตนได้เลือกเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด เมื่อผลของการเลือกเป็นอย่างไร นักเรียนจะต้องยอมรับมัน ฉะนั้นก่อนที่จะเลือกทำอะไร ควรคิดทบทวนให้ดี แล้วค่อยลงมือทำ

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

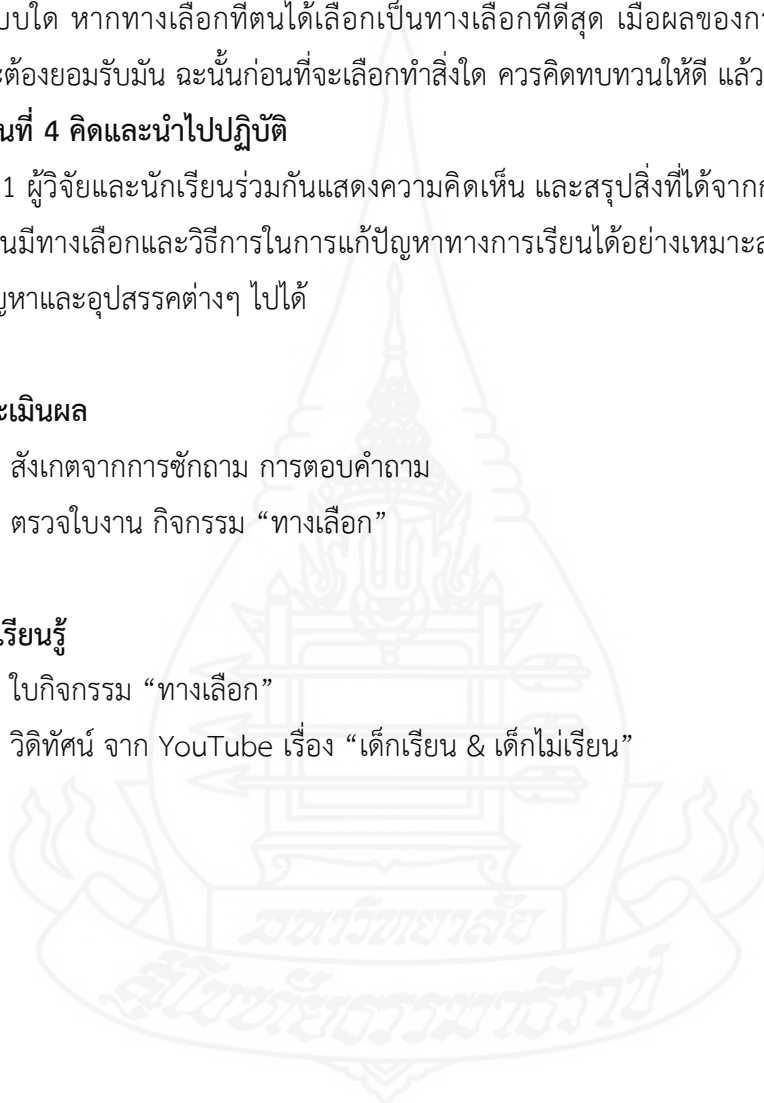
4.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม ดังนี้ เมื่อนักเรียนมีทางเลือกและวิธีการในการแก้ปัญหาทางการเรียนได้อย่างเหมาะสม จะทำให้นักเรียนผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ไปได้

4. การประเมินผล

1. สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม
2. ตรวจสอบงาน กิจกรรม “ทางเลือก”

5. สื่อการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรม “ทางเลือก”
2. วิดิทัศน์ จาก YouTube เรื่อง “เด็กเรียน & เด็กไม่เรียน”

ใบกิจกรรม

นักเรียนดูวิดีโอทัศน์จาก YouTube เรื่อง เด็กเรียน VS เด็กไม่เรียน แล้วตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

เด็กเรียน VS เด็กไม่เรียน :
เรียน หนังสือเรียนไปเป็น
ขอลาน? โรงเรียนห...
Fun Family
7 เดือนที่ผ่านมา · การดู 5...

1. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรจากพฤติกรรมของเด็กทั้งสองคน

2. หากให้นักเรียนเลือกเป็นตัวละครในเรื่องนี้ นักเรียนจะเลือกเป็นตัวละครใด เด็กเรียน VS เด็กไม่เรียน เพราะเหตุใด

3. เมื่อนักเรียนมีปัญหาทางการเรียนและไม่อยากเรียนหนังสือนักเรียนจะมีวิธีการใดในการแก้ไขปัญหานั้น

ครั้งที่ 6

เวลา
1 ชั่วโมง

กิจกรรม : ภารกิจ พิชิตการเรียนรู้

1. สาระสำคัญ

ปัญหาทางการเรียนนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ ที่ผู้เรียนจะต้องเอาใจใส่ และให้ความสำคัญให้มาก เมื่อพบปัญหา ควรค้นหาสาเหตุ และวิธีการในการแก้ไขปัญหา โดยอาจจะขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้ชิด เช่น เพื่อน คุณครู หรือผู้ปกครอง เพื่อให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาทางการเรียนให้สามารถไปสู่เป้าหมายที่ตั้งใจไว้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถระบุปัญหาทางการเรียนของตนเองได้
2. นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้นได้
3. นักเรียนสามารถเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาทางการเรียนได้อย่างเหมาะสม

3. การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- 1.1 ผู้วิจัยทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา และอธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมในครั้งนี้
- 1.2 ให้นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับปัญหาทางการเรียน ที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนและเพื่อนๆ และที่ผ่านมานักเรียนมีวิธีการในการแก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนอย่างไร

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

- 2.1 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน ปัญหาการเรียนของนักเรียนที่ผ่านมานักเรียนมีวิธีการในการแก้ปัญหานั้น จนสามารถผ่านพ้นอุปสรรคทางการเรียนได้และจะแก้ปัญหานั้นอย่างยั่งยืนได้อย่างไร
- 2.2 นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 3-5 คน นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความเห็น และทำกิจกรรม “ภารกิจ พิชิตการเรียนรู้”

2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่ม เขียนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียน พร้อมทั้งเขียนถึงสาเหตุของปัญหาลงในใบกิจกรรม นักเรียนเขียนวิธีการในการแก้ไขปัญหาทางการเรียนให้ได้มากที่สุด เลือกเรื่องที่นักเรียนสนใจมากที่สุด พร้อมกับบอกเหตุผลว่าทำไมถึงเลือกวิธีการนั้น

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าห้องเรียน

3.2 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุป ปัญหาทางการเรียนที่เราประสบอยู่ในขณะนี้ หากมีการแก้ไขที่เหมาะสม ก็จะทำให้ปัญหานั้นเบาบางลงไป ทำให้เรามีกำลังที่จะพัฒนาตนเองทางการเรียนให้ดีขึ้นได้

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 นักเรียนช่วยกันพิจารณาว่า นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมไปแก้ปัญหาทางการเรียนได้อย่างไร สุ่มนักเรียน 2-3 คนออกมาแสดงความคิดเห็น

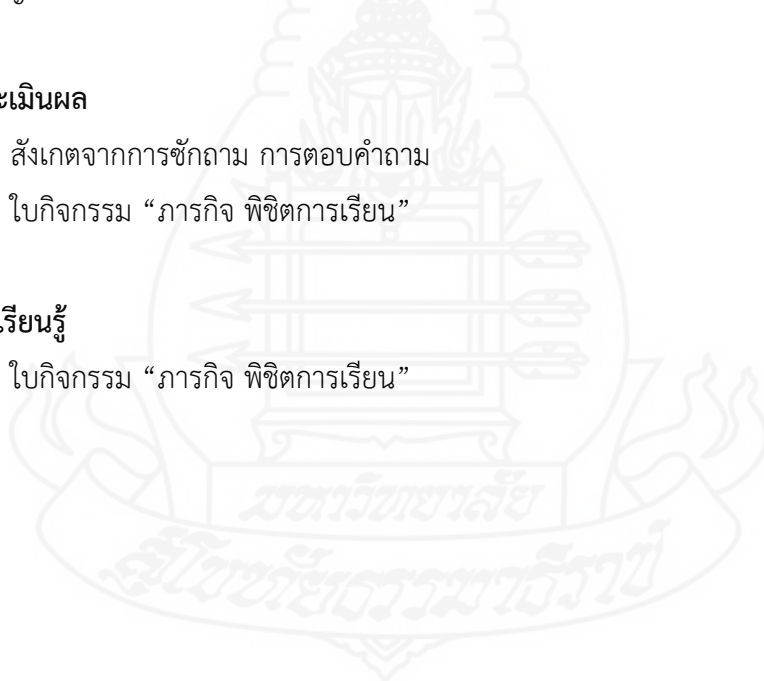
4.2 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรม ดังนี้ เมื่อนักเรียนรู้สาเหตุของปัญหา และวิธีการในการแก้ไขปัญหานั้นแล้ว นักเรียนสามารถนำวิธีการเหล่านั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. การประเมินผล

1. สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม
2. ใบกิจกรรม “ภารกิจ พิชิตการเรียนรู้”

5. สื่อการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรม “ภารกิจ พิชิตการเรียนรู้”

ใบกิจกรรม “ภารกิจ พิชิตฝัน”

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้นกับนักเรียน พร้อมทั้งระบุ สาเหตุของปัญหา

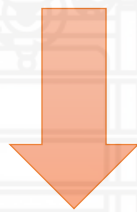
ปัญหาทางการเรียนที่พบมากที่สุดในกลุ่ม คือ.....

.....

.....

.....

.....

สาเหตุของปัญหานั้น คือ.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรม
“ภารกิจ พิชิตการเรียนรู้”

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนรู้

ครั้งที่ 7

เวลา
1 ชั่วโมง

กิจกรรม : เรียนรู้จากเหตุ ไปหาผล

1. สาระสำคัญ

ปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในปัจจุบัน นับวันจะยิ่งเพิ่มขึ้น จากหลายๆ ปัจจัยด้วยกัน เมื่อนักเรียนประสบกับปัญหา ก่อนที่จะตัดสินใจทำสิ่งใด ควรที่จะคิดพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหา และหาวิธีการในการแก้ไขปัญหานั้น และสามารถเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหาทางการเรียน
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1 ผู้วิจัยยกตัวอย่างปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งกระตุ้นให้นักเรียนศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหานั้น

1.2 นักเรียน แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน เพื่อทำกิจกรรม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1 นักเรียนศึกษาแบบฝึกทักษะในการแก้ปัญหา ครูชี้แจงรายละเอียดให้กับนักเรียน โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วระดมสมองเพื่อตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 หลังจากทำกิจกรรม นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าห้อง

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุป หากเราประสบกับปัญหาทางการเรียน เราสามารถนำทักษะการแก้ปัญหาไปแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน แก่ที่สาเหตุของปัญหา จะทำให้เราเข้าใจปัญหา และช่วยให้เราสามารถแก้ไขปัญหาทางการเรียนได้อย่างเหมาะสม

4. การประเมินผล

1. สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม
2. ตรวจสอบใบกิจกรรม “เรียนรู้จากเหตุ เพื่อไปหาผล”

5. สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึกทักษะในการแก้ปัญหา

แบบฝึกทักษะในการแก้ปัญหา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ แล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ

จากผลสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่า 4 เรื่อง ในมุมมองนักเรียนที่มีผลต่อการเรียนคือ 1. นักเรียนอยากได้ความเอาใจเป็นรายบุคคล จากคุณครูอย่างจริงจังมากกว่านี้ 2. อยากมีครูคนโปรดที่สนิทเป็นพิเศษ มีครูที่สามารถพูดคุยกับนักเรียนได้เสมอ และอยากได้ความเอาใจใส่อย่างเท่าเทียมจากครู 3. นิสัยและพฤติกรรมการเรียนที่ต้องพัฒนาของนักเรียน เช่น การอ่าน การค้นคว้า การทำการบ้าน ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน 4. ครอบครัวยังใช้เวลาใส่ใจกับการเรียนน้อยเกินไป 5. ความสัมพันธ์กับเพื่อน เช่น ความรู้สึกเป็นที่ยอมรับ การมีเพื่อนพูดคุยปรึกษาปัญหาต่างๆ ไปจนถึงการช่วยติวหา

ที่มา : www.voicetv.co.th สืบค้นเมื่อ 16 เม.ย. 62

ให้นักเรียนเขียนวิธีการแก้ปัญหาทางการเรียน ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ระบุปัญหาและทำความเข้าใจปัญหา โดยการแยกแยะว่าปัญหาคืออะไร อะไรคือสาเหตุของปัญหา พิจารณาข้อมูลและเงื่อนไขที่กำหนดให้เพียงพอที่จะหาคำตอบของปัญหาหรือไม่ หากไม่พอให้หาข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 2 เลือกวิธีการแก้ปัญหา ปัญหาหนึ่งอาจมีวิธีการในการแก้ปัญหาได้หลายวิธี ในการแก้ปัญหาจะต้องเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด

ขั้นที่ 3 นำเอาวิธีการที่เลือกไปใช้แก้ปัญหา เมื่อเลือกวิธีการที่เหมาะสมแล้ว จึงดำเนินการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบ เมื่อทำการแก้ปัญหตามวิธีการที่เลือกแล้ว ต้องตรวจสอบดูว่า วิธีการที่เลือกสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่ ถ้าแก้ปัญหาไม่ได้หรือได้ผลที่ไม่ดีเท่าที่ควรให้ย้อนกลับไปปฏิบัติตามขั้นตอนใหม่อีกครั้ง

ขั้นที่ 1 ระบุปัญหาและทำความเข้าใจปัญหา ปัญหาคืออะไร อะไรคือสาเหตุของปัญหา

ปัญหาที่ได้จากสถานการณ์ คือ

.....

สาเหตุของปัญหา คือ.....

.....

ขั้นที่ 2 เลือกวิธีการแก้ปัญหา ค้นหาวิธีการแก้ปัญหาจากสาเหตุของปัญหา

วิธีการแก้ปัญหา คือ.....

.....

ขั้นที่ 3 นำเอาวิธีการที่เลือกไปใช้แก้ปัญหา เลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด มาดำเนินการ
แก้ปัญหา

การดำเนินการแก้ปัญหา.....

.....

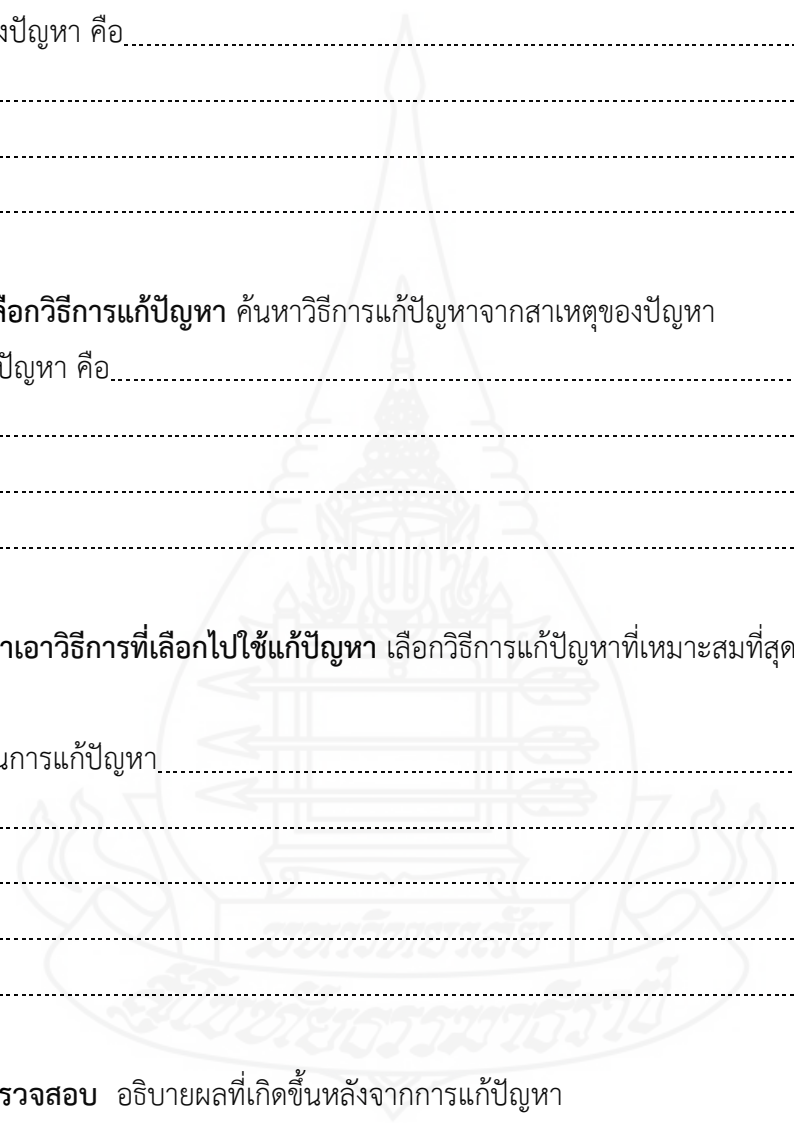
.....

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบ อธิบายผลที่เกิดขึ้นหลังจากการแก้ปัญหา

.....

.....

.....

ครั้งที่ 8

กิจกรรม : ก่อนจาก ผากไว้

เวลา
1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน จะช่วยให้นักเรียนมีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน ได้เรียนรู้การหาสาเหตุและวิธีการแก้ไข สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมไปใช้ในการพัฒนาตนเองทางด้านการเรียนเพื่อให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนนำแนวทางไปใช้ในการเสริมสร้างทักษะแก้ปัญหาด้านการเรียน
2. เพื่อประเมินการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน

3. การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนกิจกรรมที่ผ่านมา พร้อมให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตแก่นักเรียน ดังนี้

- คิดบวกไม่ใช่การหลอกตัวเองว่าไม่มีปัญหา แต่... สอนให้เรา “มีความสุข” ได้ภายใต้ปัญหาที่มีอยู่

- ความสำเร็จของคน ไม่ได้เกิดจากสวรรค์ ไม่ได้เกิดจากโชคชะตา แต่เกิดจากการฝึกฝนอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1 นักเรียนช่วยกันเขียน สรุปกิจกรรมที่ผ่านมา นักเรียนได้ประโยชน์จากกิจกรรมนั้นอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ผู้วิจัยกับนักเรียนร่วมกันสรุป กิจกรรมว่า การเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน มีความสำคัญกับนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา เมื่อเกิดปัญหาทางการเรียน มีการแก้ปัญหาเป็นขั้นตอน ได้อย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

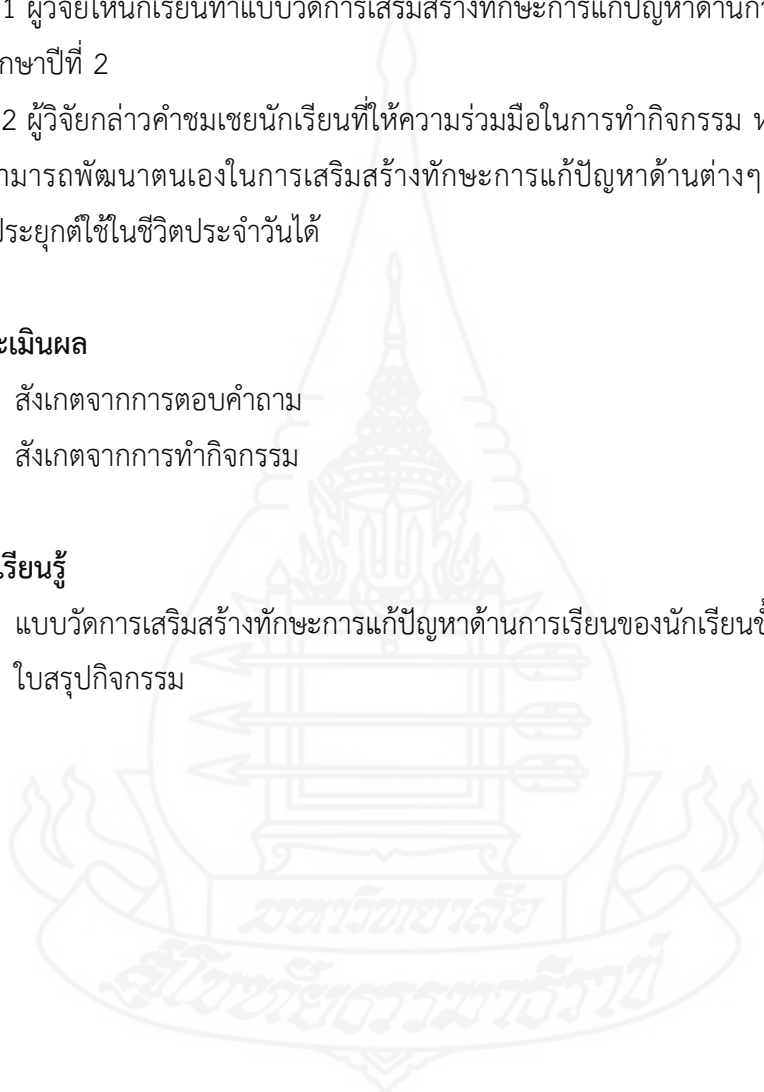
4.2 ผู้วิจัยกล่าวคำชมเชยนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม หลังจากร่วมกิจกรรม นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองในการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านต่างๆ ได้ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. การประเมินผล

1. สืบเนื่องจากการตอบคำถาม
2. สืบเนื่องจากการทำกิจกรรม

5. สื่อการเรียนรู้

1. แบบวัดการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ใบสรุปกิจกรรม

ภาคผนวก ฉ

ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของชุดกิจกรรมแนะแนว

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
1	กิจกรรม รู้จักฉัน รู้จักเธอ								
	1. สำคัญ การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนและบุคคลอื่นในสังคม จะทำให้เกิดมิตรภาพที่ดีระหว่างกัน สร้างความอบอุ่นใจ สร้างการยอมรับ ความรักใคร่สมัครสมานสามัคคีและความร่วมมือในกลุ่มเพื่อจะทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ สำเร็จราบรื่น การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีเป็นสิ่งที่ควรนำไปปฏิบัติเพื่อจะให้เกิดความสำเร็จและความสุขในการดำเนินชีวิต	2	1				14	4.67	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างบรรยากาศเป็นกันเองก่อนการทำกิจกรรมและชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรม	2	1				14	4.67	มากที่สุด
	3. การดำเนินกิจกรรม	2	1			14	4.67	มากที่สุด	
	<u>ขั้นที่ 1</u> แลกเปลี่ยนประสบการณ์								
	1.1 ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับผู้ร่วมกิจกรรมโดยการแนะนำตนเองกับนักเรียน								
	1.2 ผู้วิจัยชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์และวิธีการในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว แจกกำหนดการในการเข้าร่วมกิจกรรม								
	<u>ขั้นที่ 2</u> สะท้อนกลับการเรียนรู้								
	2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกิจกรรมละลายพฤติกรรมจากการเล่นเกมส์ “รู้จักฉัน รู้จักเธอ”								
	ถามเพื่อนและจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ของเพื่อนในหัวข้อต่อไปนี้								
	ชื่อเล่น.....อาหารที่ชอบ.....								

	วิชาที่ชอบ.....งานอดิเรก.....									
--	-------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
1	2.2 เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับเพื่อนจนครบทุกคนแล้ว ให้นักเรียนพยายามจดจำข้อมูลให้ได้ โดยไม่ต้องดู นักเรียนแต่ละคนออกมาแนะนำเพื่อนให้สมาชิกในกลุ่มได้ทราบ <u>ขั้นที่ 3</u> สรุปสาระสู่ชีวิต นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมช่วยกันอภิปรายสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม “รู้จักฉัน รู้จักเธอ” <u>ขั้นที่ 4</u> คิดและนำไปปฏิบัติ ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันเสนอข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว รวมทั้งสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม								
	4. การประเมินผล - สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม - สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม - สังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรม	2	1				14	4.67	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์ - ใบกิจกรรม “รู้จักฉัน รู้จักเธอ” - กำหนดการเข้าร่วมกิจกรรม	1	2				13	4.33	มาก

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
2	<p>กิจกรรม เผลอปัญหา</p> <p>1. สำคัญ ปัญหาและอุปสรรคทางการเรียน เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาหากการบริหารจัดการปัญหานั้นไม่ดี ก็อาจจะทำให้ผู้ที่ประสบปัญหาเกิดความท้อถอยกับการเรียนไปในที่สุด การมีทักษะในการเผลอปัญหาจะทำให้ผู้ที่ประสบปัญหา มีแนวทางหรือมีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหานั้นให้หมดไป</p> <p>2. วัดดูประสงค์ เพื่อให้เด็กเรียนมีทักษะในการเผลอกับปัญหาทางการเรียนและ สามารถพัฒนาตนเองให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น</p> <p>3. การดำเนินกิจกรรม</p> <p><u>ขั้นที่ 1</u> แลกเปลี่ยนประสบการณ์</p> <p>ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาทางการเรียนของนักเรียนที่ผ่านมา และนักเรียนสามารถรับมือกับปัญหานั้นได้อย่างไร เมื่อต้องเผลอกับปัญหา</p> <p><u>ขั้นที่ 2</u> สะท้อนกลับการเรียนรู้</p> <p>2.1 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนในหัวข้อ การเผลอปัญหาทางการเรียน แต่ละคนมีวิธีการจัดการปัญหาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน หากจัดการปัญหาได้ดี ก็จะทำให้มีความสุขกับสิ่งที่ทำ</p> <p>2.2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 6-7 คน อ่านสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในกิจกรรม “การเผลอปัญหา” และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา พร้อมทั้งหาแนวทางการแก้ไขปัญหานั้น</p>	3					15	5	มากที่สุด
		3					15	5	มากที่สุด
		2	1				14	4.67	มากที่สุด

ตารางที่ ๑.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
	<p><u>ขั้นที่ 3</u> สรุปสาระสู่ชีวิต</p> <p>3.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนองานจากกิจกรรมการเผชิญปัญหา</p> <p>3.2 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรม ดังนี้ การต้องเผชิญกับปัญหา ไม่มีใครชอบและอยากอยู่ในสถานการณ์นั้น แต่สิ่งที่ทุกคนจะต้องตระหนักก็คือ เมื่อมีปัญหาต้องแก้ไข ไม่ใช่การหนีปัญหา เพราะปัญหานั้นก็ยังคงอยู่</p> <p><u>ขั้นที่ 4</u> คิดและนำไปปฏิบัติ</p> <p>ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรม และนำข้อคิดที่ได้เอาไปปฏิบัติ ดังนี้ การเผชิญปัญหาทางการเรียนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน นักเรียนจึงควรฝึกวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน ไม่หนีปัญหา ถ้าหากจะเผชิญปัญหา จะทำให้ปัญหานั้นคลี่คลายและหมดไป นักเรียนก็จะได้มีกำลังใจในการเรียนต่อไป ไม่หยุดเรียนกลางคัน</p> <p>4. การประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม - ตรวจสอบงานกิจกรรม“การเผชิญปัญหา” <p>5. สื่อ/อุปกรณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบกิจกรรม การเผชิญปัญหา 								
		2	1				14	4.67	มากที่สุด
		1	2				13	4.33	มาก

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
3	กิจกรรม ผลการเรียนรู้เปลี่ยนนิสัย								
	1. สาระสำคัญ การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาสังคมให้คนซึ่งเป็นสมาชิกของสังคม เป็นคนมีคุณภาพ คุณธรรม การศึกษาช่วยสร้างจิตสำนึกในการเป็นมนุษย์ มีจิตวิญญาณของผู้มีอารยธรรมทางปัญญาและความงดงามทางจิตใจ การศึกษาสร้างให้คนมีความรู้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ มีความอดทนในการต่อสู้กับอุปสรรคของชีวิต การศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกวัย ผลการเรียนรู้แม้ไม่ใช่ตัววัดความสำเร็จในชีวิต แต่ผลการเรียนรู้ก็สามารถบ่งบอกได้ว่า ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีความพยายาม และสามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ไปได้มากน้อยเพียงใด สิ่งนั้นก็ปรากฏที่ผลการเรียนรู้ของตัวเอง	2	1				14	4.67	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนรู้จักยอมรับและจัดการกับผลการเรียนที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนเองและสามารถพัฒนาตนเองให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น	3					15	5.00	มากที่สุด
	3. การดำเนินกิจกรรม <u>ขั้นที่ 1</u> แลกเปลี่ยนประสบการณ์	2	1				14	4.67	มากที่สุด
	ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาทางการเรียนของนักเรียนที่ผ่าน มา และนักเรียนสามารถรับมือกับปัญหานั้นได้อย่างไร เมื่อต้องเผชิญกับปัญหา								

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
	<p><u>ขั้นที่ 2</u> สะท้อนกลับการเรียนรู้</p> <p>2.1 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนในหัวข้อ “ผลการเรียนเปลี่ยนนิสัย” เมื่อนักเรียนได้รับผลการเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจกับผลการเรียนที่ได้รับหรือไม่</p> <p>2.2 นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรม “ผลการเรียนเปลี่ยนนิสัย” โดยการตอบคำถามลงในใบกิจกรรมในประเด็นต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลการเรียนของนักเรียนในเทอมที่ผ่านมา เกรดเฉลี่ย - นักเรียนพึงพอใจกับผลการเรียนของเทอมที่ผ่านมาหรือไม่ - นักเรียนคิดว่าเพราะอะไรนักเรียนจึงได้ผลการเรียน เช่นนั้น - นักเรียนมีแนวทางในการพัฒนาตนเองให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้นได้อย่างไร - ถ้าเปรียบเทียบการเรียนเป็นตัวการ์ตูน นักเรียนจะเปรียบเทียบตนเองเป็นตัวการ์ตูนใด <p><u>ขั้นที่ 3</u> สรุปสาระสู่ชีวิต</p> <p>3.1 ผู้วิจัยสุ่มนักเรียนออกมาแนะนำเสนอ</p> <p>3.2 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุป นักเรียนได้รับผลการเรียนแล้ว สามารถบ่งบอกตัวตนของนักเรียนได้นักเรียนมีผลการเรียนอยู่ในระดับใด นักเรียนมีความพึงพอใจกับผลการเรียนของนักเรียนหรือต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทิศทางใด</p>								

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
3	<p>กิจกรรม ผลการเรียนรู้เปลี่ยนนิสัย (ต่อ)</p> <p><u>ขั้นที่ 4</u> คิดและนำไปปฏิบัติ</p> <p>4.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม ดังนั้นผลการเรียนของนักเรียนจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าสิ่งที่นักเรียนได้ทำกิจกรรม ทางการเรียนที่ผ่านมา อยู่ในเกณฑ์ใด และนักเรียนสามารถนำไปปรับปรุงตนเองให้มีผล การเรียนที่ดีได้ นักเรียนจะต้องมีความรับผิดชอบ เอาใจใส่กับการเรียน มีการวางแผนการ เรียนที่ดี ทำงานส่งตามกำหนดเวลาและหาวิธีผ่อนคลายตนเองเมื่อเกิดสภาวะความเครียด จากปัญหาการเรียนก็จะทำให้นักเรียนเป็นคนเก่ง ดี มีสุข ได้</p> <p>4. การประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม - ตรวจสอบงาน กิจกรรม “ผลการเรียนเปลี่ยนนิสัย” <p>5. สื่อ/อุปกรณ์</p> <p>ใบกิจกรรม ผลการเรียนรู้เปลี่ยนนิสัย</p>								
		3					15	5.00	มากที่สุด
		2	1				14	4.67	มากที่สุด

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
4	กิจกรรม เมื่อฉันต้องตัดสินใจ								
	1. สำคัญ การตัดสินใจเป็นทักษะสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินชีวิต ที่บุคคลจำเป็นต้องเรียนรู้และฝึกฝน การรู้จักตัดสินใจอย่างเป็นขั้นตอนอยู่บนพื้นฐานที่เป็นจริงและถูกต้อง จะช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพและมีประโยชน์สูงสุด	3					15	5.00	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะการตัดสินใจอย่างเป็นขั้นตอนและมีแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม	3					15	5.00	มากที่สุด
	3. การดำเนินกิจกรรม <u>ขั้นที่ 1</u> แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ในชีวิตประจำวันของนักเรียนมีสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดที่ทำให้ นักเรียนต้องตัดสินใจเลือกแนวทางใดแนวทางหนึ่ง เพื่อให้หลุดพ้นจากปัญหาที่นักเรียนกำลังเผชิญอยู่ <u>ขั้นที่ 2</u> สะท้อนกลับการเรียนรู้ 2.1 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนในปัจจุบัน มักจะมีปัญหาที่หลากหลาย ผู้ที่สามารถเลือกและตัดสินใจทำในสิ่งที่ถูกต้องได้อย่างมีเหตุผล ก็สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่น	2	1				14	4.67	มากที่สุด

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
4	<p>กิจกรรม เมื่อฉันท้องตัดสินใจ (ต่อ)</p> <p>2.2 นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน ช่วยกันศึกษาใบความรู้เรื่อง “กลยุทธ์การตัดสินใจอย่างรอบคอบ” จากนั้นนักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรม “เมื่อฉันท้องตัดสินใจ” และคิดวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้</p> <p>- หากนักเรียนเป็นนิชานักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร (พักการเรียนตามที่ตั้งใจไว้กลับมาเรียนต่อและปรับปรุงตนเองใหม่ กลับมาเรียนแต่ยังคงมีพฤติกรรมแบบเดิม มาเรียนบ้าง ไม่มาเรียนบ้าง)</p> <p><u>ขั้นที่ 3</u> สรุปสาระสู่ชีวิต</p> <p>3.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนองานหน้าห้องเรียน</p> <p>3.2 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุป การแก้ไขปัญหาทางการเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมจะต้องคิดและตัดสินใจอย่างรอบคอบ และควรมีเหตุผลในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ</p> <p><u>ขั้นที่ 4</u> คิดและนำไปปฏิบัติ</p> <p>ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม ดังนี้ การตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีเหตุผล จะช่วยให้ตัดสินใจเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม</p>								

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
4	กิจกรรม เมื่อฉันต้องตัดสินใจ (ต่อ)								
	4. การประเมินผล - สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม - ตรวจใบงาน กิจกรรม “เมื่อฉันต้องตัดสินใจ”	2	1				14	4.67	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์ - ใบความรู้ “กลยุทธ์การตัดสินใจอย่างรอบคอบ” - ใบกิจกรรม “เมื่อฉันต้องตัดสินใจ”	1	2				13	4.33	มาก
5	กิจกรรม ทางเลือก 1. สำคัญ คนเราทุกคนสามารถเลือกทางเดินของชีวิตได้ แต่บางเรื่องราวของชีวิตกลับทำให้เราไม่สามารถเลือกได้ว่าจะดำเนินชีวิตตนเองไปอย่างไร ในบางครั้ง บางสถานการณ์ทำให้เราไม่กล้าตัดสินใจที่จะเลือกทางใดทางหนึ่ง แต่สุดท้ายเราต้องเลือก และเราต้องเลือกทางที่ดีที่สุด แม้ว่าผลจะเป็นอย่างไร สุดท้ายเราก็ได้เลือกทางนั้นแล้ว 2. วัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะในการคิดหาทางเลือกที่เหมาะสมกับตัวนักเรียน และมีแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม	2	1				14	4.67	มากที่สุด

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
5	กิจกรรม ทางเลือก (ต่อ)								
	<p>3. การดำเนินกิจกรรม</p> <p> <u>ขั้นที่ 1</u> แลกเปลี่ยนประสบการณ์</p> <p> 1.1 ผู้วิจัยทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา และอธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมในครั้งนี้</p> <p> 1.2 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า “ในชีวิตประจำวันของนักเรียนมีสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดที่ทำให้นักเรียนต้องเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือไม่”</p> <p> <u>ขั้นที่ 2</u> สะท้อนกลับการเรียนรู้</p> <p> 2.1 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนในปัจจุบัน ว่าเกิดจากสาเหตุใด และนักเรียนจะมีวิธีการในการแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร</p> <p> 2.2 นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 3-5 คน ศึกษา วิดีทัศน์ เรื่อง “เด็กเรียน & เด็กไม่เรียน” จากนั้นนักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรม “ทางเลือก” โดยวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรจากพฤติกรรมของเด็กทั้งสองคน - หากให้นักเรียนเลือกเป็นตัวละครในเรื่องนี้ นักเรียนจะเลือกเป็นตัวละครใด <p>เด็กเรียน VS เด็กไม่เรียน เพราะเหตุใด</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมื่อนักเรียนมีปัญหาทางการเรียนและไม่อยากเรียนหนังสือนักเรียนจะมีวิธีการใดในการแก้ไขปัญหานั้น 	3	1				15	5.00	มากที่สุด
		2					14	4.67	มากที่สุด

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
5	<p>กิจกรรม ทางเลือก (ต่อ)</p> <p><u>ขั้นที่ 3</u> สรุปลงสู่ชีวิต</p> <p>3.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนองานหน้าห้องเรียน</p> <p>3.2 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุป นักเรียนแต่ละคนมีทางเลือกเป็นของตนเอง อยู่ที่ จะเลือกทางเดินแบบใด หากทางเลือกที่ตนได้เลือกเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด เมื่อผลของ การเลือกเป็นอย่างไร นักเรียนจะต้องยอมรับมัน ฉะนั้นก่อนที่จะเลือกทำอะไรใด ควรคิด ทบทวนให้ดี แล้วค่อยลงมือทำ</p> <p><u>ขั้นที่ 4</u> คิดและนำไปปฏิบัติ</p> <p>ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม ดังนี้ เมื่อนักเรียนมีทางเลือกและวิธีการในการแก้ปัญหาทางการเรียนได้อย่างเหมาะสม จะทำ ให้นักเรียนผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ไปได้</p> <p>4. การประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม - ตรวจใบงาน กิจกรรม “ทางเลือก” 								
		2	1				14	4.67	มากที่สุด

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
5	กิจกรรม ทางเลือก (ต่อ) 5. สื่อ/อุปกรณ์ - ใบกิจกรรม “ทางเลือก” - วิดิทัศน์ จาก YouTube เรื่อง “เด็กเรียน & เด็กไม่เรียน”	2					14	4.67	มากที่สุด
6	กิจกรรม ภารกิจ พิชิตการเรียนรู้								
	1. สำคัญ ปัญหาทางการเรียนนั้นว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ ที่ผู้เรียนจะต้องเอาใจใส่ และให้ความสำคัญให้มาก เมื่อพบปัญหา ควรค้นหาสาเหตุ และวิธีการในการแก้ไขปัญหา โดยอาจจะขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้ชิด เช่น เพื่อน คุณครู หรือผู้ปกครอง เพื่อให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาทางการเรียนให้สามารถไปสู่เป้าหมายที่ตั้งใจไว้	3					15	5.00	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุปัญหาทางการเรียนของตนเองได้ สามารถบอกสาเหตุของปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้นและนักเรียนสามารถเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาทางการเรียนได้อย่างเหมาะสม	3					15	5.00	มากที่สุด
3. การดำเนินกิจกรรม ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ 1.1 ผู้วิจัยทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา และอธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมในครั้งนี้ 1.2 ให้นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับปัญหาทางการเรียน ที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนและเพื่อนๆ และที่ผ่านมานักเรียนมีวิธีการในการแก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนอย่างไร	2	1				14	4.67	มากที่สุด	

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
6	<p>กิจกรรม ภารกิจ พิชิตการเรียนรู้ (ต่อ)</p> <p><u>ขั้นที่ 2</u> สะท้อนกลับการเรียนรู้</p> <p>2.1 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน ปัญหาการเรียนของนักเรียนที่ผ่านมา นักเรียนมีวิธีการในการแก้ปัญหานั้น จนสามารถผ่านพ้นอุปสรรคทางการเรียนได้และจะแก้ปัญหานั้นอย่างไร ยั่งยืนได้อย่างไร</p> <p>2.2 นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 3-5 คน นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความเห็น และทำกิจกรรม “ภารกิจ พิชิตการเรียนรู้”</p> <p>2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่ม เขียนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียน พร้อมทั้งเขียนถึงสาเหตุของปัญหาลงในใบกิจกรรม นักเรียนเขียนวิธีการในการแก้ไขปัญหาทางการเรียนให้ได้มากที่สุด เลือกเรื่องที่นักเรียนสนใจมากที่สุด พร้อมกับบอกเหตุผลว่าทำไมถึงเลือกวิธีการนั้น</p> <p><u>ขั้นที่ 3</u> สรุปสาระสู่ชีวิต</p> <p>3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าห้องเรียน</p> <p>3.2 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุป ปัญหาทางการเรียนที่เราประสบอยู่ในขณะนี้ หากมีการแก้ไขที่เหมาะสม ก็จะทำให้ปัญหานั้นเบาบางลงไป ทำให้เรามีกำลังที่จะพัฒนาตนเองทางการเรียนให้ดีขึ้นได้</p>								

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
6	กิจกรรม ภารกิจ พิชิตการเรียนรู้ (ต่อ) ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ 4.1 นักเรียนช่วยกันพิจารณาว่า นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมไป แก้ปัญหาทางด้านการเรียนได้อย่างไร สุ่มนักเรียน 2-3 คนออกมาแสดงความคิดเห็น 4.2 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรม ดังนี้ เมื่อนักเรียนรู้สาเหตุของปัญหา และ วิธีการในการแก้ไขปัญหานั้นแล้ว นักเรียนสามารถนำวิธีการเหล่านั้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ 4. การประเมินผล - สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม - ใบกิจกรรม “ภารกิจ พิชิตการเรียนรู้” 5. สื่อ/อุปกรณ์ - ใบกิจกรรม “ภารกิจ พิชิตการเรียนรู้”	1	2				13	4.33	มาก
			3				12	4.00	มาก
7	กิจกรรม เรียนรู้จากเหตุ ไปหาผล 1. สำคัญ ปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในปัจจุบัน นับวันจะยิ่งเพิ่มขึ้น จากหลายๆปัจจัยด้วยกัน เมื่อนักเรียนประสบกับปัญหา ก่อนที่จะตัดสินใจทำสิ่งใด ควรที่ จะคิดพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหา และหาวิธีการในการแก้ไขปัญหานั้น และสามารถ เลือกแนวทางการแก้ไขปัญหได้อย่างเหมาะสมได้	2	1				14	4.67	มากที่สุด

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
7	<p>กิจกรรม เรียนรู้จากเหตุ ไปหาผล (ต่อ)</p> <p>2. วัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหาทางการเรียนและมี ส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>3. การดำเนินกิจกรรม</p> <p><u>ขั้นที่ 1</u> แลกเปลี่ยนประสบการณ์</p> <p>1.1 ผู้วิจัยยกตัวอย่างปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งกระตุ้น ให้นักเรียนศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหานั้น</p> <p>1.2 นักเรียน แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน เพื่อทำกิจกรรม</p> <p><u>ขั้นที่ 2</u> สะท้อนกลับการเรียนรู้</p> <p>นักเรียนศึกษาแบบฝึกทักษะในการแก้ปัญหา ครูชี้แจงรายละเอียดให้กับนักเรียน โดย ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วระดมสมองเพื่อตอบคำถามลงใน กระดาษคำตอบ</p> <p><u>ขั้นที่ 3</u> สรุปสาระสู่ชีวิต</p> <p>หลังจากทำกิจกรรม นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าห้อง</p>	2	1				14	4.67	มากที่สุด
		2	1				14	4.67	มากที่สุด

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
7	กิจกรรม เรียนรู้จากเหตุ ไปหาผล (ต่อ) ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุป หากเราประสบกับปัญหาทางการเรียน เราสามารถนำ ทักษะการแก้ปัญหาไปแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน แก่ที่สาเหตุของปัญหา จะทำให้เรา เข้าใจปัญหา และช่วยให้เราสามารถแก้ไขปัญหาทางการเรียนได้อย่างเหมาะสม	3					15	5.00	มากที่สุด
	4. การประเมินผล - สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม - ตรวจสอบกิจกรรม “เรียนรู้จากเหตุ เพื่อไปหาผล”	3					15	5.00	มากที่สุด
8	5. สื่อ/อุปกรณ์ - แบบฝึกทักษะในการแก้ปัญหา								
	กิจกรรม ก่อนจาก ผากไว้ 1. สำคัญ การเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน จะช่วยให้นักเรียนมี แนวทางในการแก้ปัญหามีขั้นตอน ได้เรียนรู้การหาสาเหตุและวิธีการแก้ไข สามารถ นำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมไปใช้ในการพัฒนาตนเองทางการเรียนเพื่อให้มี ผลการเรียนที่ดีขึ้น	3					15	5.00	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนนำแนวทางไปใช้ในการเสริมสร้างทักษะแก้ปัญหาด้านการ เรียนและเพื่อประเมินการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน	3				15	5.00	มากที่สุด	

ตารางที่ ฉ.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
8	<p>กิจกรรม ก่อนจาก ผากไว้ (ต่อ)</p> <p>3. การดำเนินกิจกรรม</p> <p><u>ขั้นที่ 1</u> แลกเปลี่ยนประสบการณ์</p> <p>ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ทบทวนกิจกรรมที่ผ่านมา พร้อมให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตแก่นักเรียน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - คิดบวกไม่ใช้การหลอกตัวเองว่าไม่มีปัญหา แต่... สอนให้เรา “มีสุข” ได้ภายใต้ปัญหาที่มีอยู่ - ความสำเร็จของคน ไม่ได้เกิดจากสวรรค์ ไม่ได้เกิดจากโชคชะตา แต่เกิดจากการฝึกฝนอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ <p><u>ขั้นที่ 2</u> สะท้อนกลับการเรียนรู้</p> <p>นักเรียนช่วยกันเขียน สรุปกิจกรรมที่ผ่านมา นักเรียนได้ประโยชน์จากกิจกรรมนั้นอย่างไรขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต</p> <p>ผู้วิจัยกับนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมว่า การเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนจะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา เมื่อเกิดปัญหาทางการเรียน มีการแก้ปัญหาเป็นขั้นตอน ได้อย่างเหมาะสม</p>								

ตารางที่ ๘.1 ผลการลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรม
ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา (ต่อ)

กิจกรรมที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					คะแนน	\bar{X}	แปล ความหมาย
		5	4	3	2	1			
8	<p>กิจกรรม ก่อนจาก ฝากไว้ (ต่อ)</p> <p><u>ขั้นที่ 4</u> คิดและนำไปปฏิบัติ</p> <p>4.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน</p> <p>4.2 ผู้วิจัยกล่าวคำชมเชยนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม หลังจากร่วมกิจกรรมนักเรียนสามารถพัฒนาตนเองในการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านต่างๆ ได้ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>4. การประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - สังเกตจากการตอบคำถาม - สังเกตจากการทำกิจกรรม <p>5. สื่อ/อุปกรณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบวัดการเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน - ใบสรุปกิจกรรม 								
		2	1				14	4.67	มากที่สุด
		1	2				13	4.33	มาก

ค่าเฉลี่ยของชุดกิจกรรมทั้งฉบับเท่ากับ 4.71

ภาคผนวก ข

คะแนนทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อน – หลัง
และระยะติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

ตารางที่ ช.1 คะแนนทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

คนที่	ผลคะแนนทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	131	134
2	94	137
3	83	103
4	130	142
5	133	132
6	121	141
7	139	161
8	164	175
9	142	126
10	173	181
11	139	154
12	155	158
13	123	115
14	129	143
15	150	155
16	153	149
17	127	145
18	142	155
19	131	132
20	148	187
21	116	123
22	138	127
23	137	157
24	138	169
25	154	135
26	141	144

ตารางที่ ช.1 คะแนนทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว (ค่อ)

คนที่	ผลคะแนนทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
27	116	130
28	141	153
29	123	140
30	127	139
	$\bar{X} = 134.60$	$\bar{X} = 144.73$
	SD = 18.38	SD = 18.79
t = 3.90		

ตารางที่ ช.2 คะแนนทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
หลังการทดลองกับระยะติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

คนที่	ผลคะแนนทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน	
	หลังทดลอง	ระยะติดตามผล
1	134	134
2	137	137
3	103	102
4	142	141
5	132	131
6	141	141
7	161	161
8	175	175
9	126	126
10	181	181
11	154	154
12	158	158
13	115	115
14	143	143
15	155	155
16	149	149
17	145	146
18	155	156
19	132	132
20	187	187
21	123	123
22	127	127
23	157	158
24	169	170
25	135	135

คนที่	ผลคะแนนทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน	
	หลังทดลอง	ระยะติดตามผล
26	144	144
27	130	130
28	153	153

ตารางที่ ช.2 คะแนนทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
หลังการทดลองกับระยะติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว (ต่อ)

คนที่	ผลคะแนนทักษะการแก้ปัญหาด้านการเรียน	
	หลังทดลอง	ระยะติดตามผล
29	140	140
30	139	139
	$\bar{X} = 144.73$	$\bar{X} = 144.77$
	SD = 18.79	SD = 18.98
t = 0.37		

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ - สกุล	นางสาวสายชล จันทะเนตร
วัน เดือน ปีเกิด	12 สิงหาคม 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	ร.บ.(บริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศษ.ม (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ครู รับเงินเดือนอันดับ คศ.1

